

ქართულ-აზერბაიჯანული ლექსიკონი

ქართულ ენაში მომზადების პროგრამის
სტუდენტებისათვის

ენისა და საგნის ინტეგრირებული სწავლების კურსი

სოციალურ-პოლიტიკური მეცნიერებები

გამომცემლობა „მერიდიანი“
თბილისი, 2017

ენობრივი კვლევისა და ანალიზის ინსტიტუტი

პროექტი

„არაქართულენოვან სტუდენტთა აკადემიური მხარდაჭერის სრული(ბეჭდურ-ელექტრონული) პაკეტი“

გამოცემულია ფონდი „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ ფინანსური მხარდაჭერით. ავტორის/ავტორების მიერ საინფორმაციო მასალაში გამოთქმული მოსაზრება შესაძლოა არ გამოხატავდეს ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად, ფონდი არ არის პასუხისმგებელი მასალის შინაარსზე.

Published with the financial support of the Open Society Georgia Foundation. The views, opinions and statements expressed by the authors and those providing comments are theirs only and do not necessarily reflect the position of Open Society Georgia Foundation. Therefore, the Open Society Georgia Foundation is not responsible for the content of the information material

კონცეფციის ავტორები და შემდგენლები: **კახა გაბუნია, ჭაბუკი ქირია**

მთარგმნელი: **გიზხანუმ ახმედოვა**

რედაქტორი: **ქეთევან გოჩიტაშვილი**

ISBN

ადამიანის უფლებები - პოლიტიკური უფლებები და სამოქალაქო თავისუფლებები, აღიარებული საერთაშორისო საზოგადოების მიერ, რომლებიც განსაზღვრულია სხვადასხვა საერთაშორისო შეთანხმებასა და დეკლარაციაში.

ავადობა - დაავადების ხდომილებათა მაჩვენებელი მოსახლეობაში.

ავადობის დათრევნა - ჰიპოთეზა, რომლის მიხედვითაც ადამიანები იცხოვრებენ უფრო დიდხანს აქტიური ცხოვრებით და სიცოცხლის ბოლო წლებამდე არ შეაწუხებთ ჯანმრთელობის გაუარესება.

ავთარკია - თვითმმართველობა.

ავტომატიზაცია - მუშახელის მანქანა-დანადგარებით ჩანაცვლება და სამუშაო ადგილის შესაბამისი რეორგანიზება.

ალტრუიზმი - სხვათა კეთილდღეობაზე ზრუნვა,

İnsan hüquqları beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmış və müxtəlif beynəlxalq razılaşma və bəyannamədə müəyyən edilmiş siyasi hüquqlar və mülki azadlıqlardır.

Xəstəlik əhali arasında xəstəliklərin qisminin göstəricisi.

Xəstəliyin yubadılması hipotezdir ki, bunun əsasında insanlar daha çox aktiv həyat sürəcək və ömürlərinin sonuna qədər onları səhhətlərinin pisləşməsi narahat etməyəcəkdir.

Avtarkiya özünüidarəetmə

Avtomatlaşdırma işçi qüvvəsinin maşın-avadanlıqlarla əvəz edilməsi və iş yerinin yenidən müvafiq təşkili.

Altruizm başqalarının firavanlığına qayğı göstər-

რაც საერთო სიკეთის გააზრებაზეა დამოკიდებული.

ალტრუისტული თვით-მკვლელობა - ისეთი თვითმკვლელობა, რომელიც ჯგუფის ან საზოგადოების უკიდურესი მიმდევრობის შედეგია.

ამბოხი - ახალი მიზნების დასახვა და მათი მიღწევა ახალი საშუალებებით.

ამორჩეული სამედიცინო ორგანიზაცია (PPO) - ექიმთა ჯგუფი, რომელიც ფასდაკლებით სთავაზობს კონკრეტულ სერვისებს პაციენტთა გარკვეულ ჯგუფებს.

ანარქია - სიტყვა-სიტყვით მმართველობის გარეშე. იგი ხშირად გამოიყენება უარყოფით კონტექსტში დესტაბილიზაციისა და ქაოსის აღსანიშნავად.

ანთროპოცენტრიზმი - შეხედულება, რომლის თანახმადაც ადამიანის სასი-

məkdir ki, bu da ümumi xeyrin düşünməsindən asılıdır.

Altruist intiharı qrupun və ya cəmiyyətin ən ifrat ardıcılığının nəticəsidir.

Üsyan yeni məqsədlərin qarşıya qoyulması və onların yeni vasitələrlə əldə edilməsidir.

Seçilmiş tibbi təşkilat (PPO), xəstələrin müəyyən qruplarına endirimlə konkret servislər təklif edir həkimlər qrupudur.

Anarxiya hərfi mənada idarəetmə xaricində. Ondan bir çox hallarda mənfi kontekstdə qeyri-sabit vəziyyəti və xaosu qeyd etmək üçün istifadə edirlər.

Antroposentrizm nəzər, ona əsasən də, həm əxlaqi və eləcə də fəlsəfi nöqtəyi-nəzərdən,

ცოცხლო მოთხოვნილე-ბასა და სურვილებს, როგორც ზნეობრივი, ასევე ფილოსოფიური თვალსაზრისითაც უმთავრესი მნიშვნელობა ენიჭება.

ანიმიზმი - იდეა იმის შესახებ, რომ ყველა ნივთსა და საგანს სული აქვს.

ანკეტირება - კვლევის მეთოდი, რომელიც კითხვარებს ან ინტერვიუებს, ან ორივეს ერთად იყენებს იმის დასადგენად, როგორ ფიქრობენ, განიცდიან და მოქმედებენ ადამიანები.

ანომია - იმ წესებისა და ღირებულებების შელახვა, რომელიც მართავს და ამთლიანებს სოციალურ ცხოვრებას და ინდივიდებს საკუთარი ადგილის პოვნის განცდას ანიჭებს.

ანომიური თვითმკვლელობი ისეთი თვითმკვლელობა, რომელიც სოციალური ნორმების არარსებობის, ე.წ. ანომიის მდგომარეობის შედეგია.

insanın həyat tələbi və istəklərinə əsas önəm verilir.

Animizm hər bir əşyanın və predmetin ruhunun olduğu haqqında ideya.

Anketləşdirmə tədqiqat metodudur ki, anketlərdən və ya müsahibələrdən və ya hər ikisindən birlikdə istifadə olunur ki, insanların nə düşündükləri, hiss etdikləri və hərəkət etdikləri təyin edilsin

Anomiya sosial həyatı idarə edən və birləşdirən və fərdlərə öz yerlərini tapmaq hissini verən qaydaların və dəyərlərin təhqir edilməsidir

Anomik intihar sosial normaların olmadığı, b.a. anomiya vəziyyətinin nəticəsində intihardır.

ანტიპოლიტიკა - ოფიციალური პოლიტიკითა და პოლიტიკური მექანიზმებით გამონეეული იმედგაცრუება, გამოხატული სისტემის ოპოზიციური პარტიების მხარდაჭერით ან პოლიტიკურ პროცესებში მონაწილეობის უარის თქმით.

არასახელმწიფო აქტორი - საერთაშორისო ურთიერთქმედების მონაწილე.

არათორმალური სანქცია - არაოფიციალური ზენოლა დამყოლობის მიღწევის მიზნით, როგორცაა, ერთი მხრივ, დაცინვა, გარიყვა, უკმაყოფილება (უარყოფითი სანქციები) და, მეორე მხრივ, მონონება და შეეება (დადებითი სანქციები).

არათორმალური სექტორი - ეკონომიკური აქტივობა, რომელიც სცილდება ჩვეულებრივ დამსაქმებელ-დასაქმებულის ურთიერთობას და რომელზეც არ ვრცელდება გადასახადების გადახდა და

Antisiasət rəsmi siyasət və siyasi mexanizmlərin səbəb olduğu ümidlərin boşə çıxmasıdır və bu da sistemin müxalifət partiyalarının dəstəyi və ya siyasi proseslərdə iştiraka etiraz edilməsi ilə ifadə olunur.

Qeyri-dövlət aktoru beynəlxalq qarşılıqlı hərəkətlərin iştirakçısı.

Qeyri-rəsmi sanksiya havadarlığın əldə edilməsi məqsədilə qeyri-rəsmi təsir, məsələn, bir tərəfdən, rişxənd, kənarlaşdırma, narazılıq (mənfi sanksiyalar) və digər tərəfdən, bəyənmə və tərifləmə (müsbət sanksiyalar).

Qeyri-rəsmi sektor iqtisadi fəallıq, işəgötürən və işəgötürülənlə adi əlaqədən kənarlaşır və buna vergilərin ödənilməsi və dövlət nəzarəti şamil edilmir.

სახელმწიფო კონტროლი.

არათორმალური სტრუქტურა - არათორმალური ნორმები, განვითარებული ჯგუფის წევრებს შორის იმ პრობლემების გადასაჭრელად, რომლებიც წესებში არ არის მოცემული არასასურველი თუ არასაჭირო შრომის აღმოსაფხვრელად და ჯგუფის წევრების ინტერესების დასაცავად.

არჩევნები - არჩევითი თანამდებობების დაკავების საშუალება მოსახლეობის გარკვეული ნაწილის – ამომრჩევლის გადაწყვეტილების თანახმად.

ასაკი - ბიოლოგიურად ეს არის წლები, მოცოლებული ადამიანის დაბადებიდან. სოციოლოგიურად, ეს ცნება მოიცავს კულტურულ დეფინიციებსაც იმის შესახებ, თუ რა მოეთხოვებათ ან შეესაბამებათ ადამიანებს სხვადასხვა ასაკში. ეს დეფინიციები სხვადასხვა საზოგადოებასა და კულ-

Qeyri-rəsmi struktur inkişaf etmiş qrupun üzvləri arasında inkişaf etmiş qrup üzvləri arasında xoşagəlməz və ya lazım olmayan hüquqlar, imkanlar və xidmətlər haqqında yalnız onun yaşına görə qaydalarda problemlərin həlli üçün qeyri-rəsmi normalar.

Seçkilər əhalinin müəyyən hissəsinin – seçicinin qərarına əsasən seçimli vəzifənin tutulması vasitəsi.

Yaş bioloji cəhətdən insanın doğulduğundan onu müşayiət edən illərdir. *Sosioloji* cəhətdən, bu anlayış insana müxtəlif yaşında nəyin tələb olunduğu və ya uyğun olduğu haqqında mədəni definisiyalardan ibarətdir. Bu definisiyalar müxtəlif cəmiyyət və mədəniyyətdə fərqlidir.

ტურაში სხვადასხვანაირია.

**ასაკობრივი გარდამავ-
ლობისადმი მიძღვნილი
რიტუალები** - სახალხო
საზეიმო ცერემონიები, რომ-
ლებიც ადამიანის ერთი ასა-
კობრივი სტატუსიდან მეო-
რეზე გადასვლას ეძღვნება.

**ასაკობრივი დისკრიმი-
ნაცია** - ინდივიდისთვის
უარის თქმა გარკვეულ
უფლებებზე, შესაძლებ-
ლობებსა და მომსახურე-
ბაზე მხოლოდ მისი ასაკის
გამო.

ასაკობრივი ზრდა -
ადამიანის გადაადგილება
ცხოვრების კურსზე დაბადე-
ბიდან სიკვდილამდე

ასაკობრივი კოჰორტა -
ადამიანების კატეგორია,
რომლებიც დაიბადნენ
ერთსა და იმავე წელს ანუ
კონკრეტული წლის უახ-
ლოეს პერიოდში აქეთ-იქით.

ასაკობრივი რანჟირება -
ადამიანების სოციალურ
კატეგორიებად კლასიფი-
ცირება ასაკის მიხედვით.

Yaş keçidinə həsr edilmiş mərasimlər xalq şənliyi, onlar insanın bir yaş statusundan ikinciyə keçidinə həsr olunurlar.

Yaş diskriminasiyası fərdlər üçün müəyyən hüquqlara, imkanlara və xidmətə yalnız onun yaşına görə imtina edilməsi

Yaş artımı həyat kursunda doğulduğundan öləne qədər insanın yerdəyişməsi

Yaş kohortası insanların kateqoriyası, hansılar eyni ildə, yəni konkret ilə ən yaxın müddətdə doğulmuşlar.

Yaş sırası insanların yaşa əsasən sosial kateqoriyalara ayrılması.

ასაკობრივი სტრუქტურა - ცხოვრების კურსის თითოეულ საფეხურზე მყოფი ადამიანების რაოდენობა.

ასაკობრივი შედგენილობა - მოდელი, სადაც მოსახლეობის წევრები განაწილებულნი არიან სხვადასხვა ასაკობრივ კატეგორიებში.

ასაკობრიობა - ასაკის საფუძველზე ადამიანის ნეგატიური შეფასების სისტემა, რომელსაც ძირითადად მოხუცებთან მიმართებაში იყენებენ.

ასიმილაცია¹ - პროცესი, რომელშიც სუბკულტურათა ძველი და ახალი წევრები თმობენ მშობლიური კულტურის ნიმუშებს და იხრებიან იმ საზოგადოებაში არსებული დომინანტი კულტურისკენ, რომელშიც უხდებათ ცხოვრება.

ასიმილაცია² - პროცესი, რომლის დროსაც იმიგრანტი საზოგადოება ფასეულობებთან და ცხოვრების

Yaş strukturu həyat kursunun hər bir pilləsində olan insanların sayı.

Yaş tərkibi əhali üzvlərinin müxtəlif yaş kateqoriyalarında bölünməsi.

Yaşlılıq yaş əsasında insanın neqativ qiymətləndirmə sistemi, əsasən yaşlılarla münasibətdə istifadə edilir.

Assimilyasiya¹ submədəniyyətlərin qoca və yeni üzvlərinin doğma mədəniyyət nümunələrini tərk etdikləri bir prosesdir və yaşamalılı olduqları cəmiyyətdə mövcud dominant mədəniyyətə əyilirlər.

Assimilyasiya elə bir prosesdir ki, bu zaman imiqrant cəmiyyət dəyərləri və həyat qaydası ilə uyğunlaşdırılaraq və

წესთან შეწყობითა და მისდამი ლოიალობით, საკუთარ კულტურულ თვითმყოფადობას კარგავს.

ასოციაცია - ნებაყოფლობითი, წევრთა საერთო ინტერესებისა თუ მიზნების გამომხატველი ორგანიზაცია.

აფირმატიული აქტი - კონკრეტული ჯგუფის წევრების გამო განსაკუთრებული მოპყრობა, მათი ინტერესების გათვალისწინება ძირითადად წარსულში მომხდარი დისკრიმინაციის გამოსასწორებლად

აღმასრულებლების კოალიცია - კოალიცია, რომელსაც აერთიანებს საერთო ინტერესები და სოციალური წარმომავლობა.

ახალი ნორმის წარმოქმნის თეორია - პრინციპი, რომ ჯგუფი ქმნის ახალ ნორმებს ბუნდოვანი სიტუაციის გასარკვევად.

ბავშვთა სიკვდილიანობის

ona loyallıqla öz mədəni varlığını itirir.

Assosiasiya könüllü, üzvlərin ümumi maraqları və ya məqsədlərini ifadə edən təşkilat.

Affirmativ akt konkret qrupun üzvlərinə görə xüsusi rəftar, əsasən keçmişdə baş verən diskriminasiyanın düzəlməsi üçün onların maraqlarının nəzərə alınması

İcraçıların koalisiyası ümumi maraqları və sosial mənsələri birləşdirən koalisiya

Yeni normanın yaranması nəzəriyyəsi elə bir prinsipdir ki, qrup qarışıq vəziyyəti ayırd etmək üçün yeni normaları yaradır.

Uşaqların ölüm əmsali

კოეფიციენტი - მოცემულ წელიწადში ერთი წლის ასაკამდე გარდაცვლილ ბავშვთა რაოდენობა 1.000 ცოცხალ ნაყოფზე.

ბიუროკრატია - ორგანიზაციული სტრუქტურა, რომელიც ხასიათდება შრომის სპეციალიზაციითა და მისი მკაფიოდ განაწილებით, ოფიცერთა იერარქიით, დეტალურად შემუშავებული წესებით, გადანაცვლებების მიღების პროცესში მიუკერძოებლობითა და დამსახურების მიხედვით დაჯილდოებით.

ბრბო - ხალხის დიდი ჯგუფი, რომლის წევრები ემოციურად არიან აღელვებული და ჩართულნი არიან ან იმუქრებიან ძალადობაში ჩართვით.

ბურჟუაზია - სოციალური კლასი კაპიტალისტურ განვითარებად საზოგადოებაში, რომლის საკუთრებასა და კონტროლშია პროდუქციის წარმოების

həmin ildə 1.000 canlı orqanizmə nisbətən bir yaşına qədər ölən uşaqların sayı

Bürokratiya təşkilatı struktur-dur ki, əməyin xüsusiləş-dirilməsi ilə və onun aydın bölgüsü, ofiserlərin iyerarxiyası, ətraflı işlənmiş qaydalarla, qərarların qəbul edilmə prosesində qərəzsizlik və xidmətinə əsasən xarakterizə olunur.

İzdiham üzvləri emosional olaraq təlatümlü və ya zorakılığa cəlb etməklə hədə-qorxu gələn camaatın böyük qrupu.

Burjuaziya inkişafda olan kapitalist cəmiyyətdə sosial sinifdir ki, məhsulun istehsal vasitələri onun əmlakında və nəzarətindədir (torpaq, fabriklər, maşınlar...)

საშუალებები (მინა, ფაბრიკები, მანქანები...)

გაგება - ტერმინი იმის გასაგებად, რას ფიქრობენ და გრძობენ ადამიანები.

გაერთიანებული ერების გენერალური ასამბლეა - გაეროს მთავარი სათათბირო ორგანო, გაეროს ყველა წევრით წარმოდგენილი და წესდებით უფლებამოსილი - გადაწყვიტოს პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური საკითხების ფართო წრე.

გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია განათლების, მეცნიერების და კულტურის საკითხებზე, იუნესკო - გაეროს სპეციალიზებული დაწესებულება, შექმნილი ნაკლებგანვითარებული ქვეყნების მოსახლეობის წერა-კითხვის დონის ამაღლებისთვის ხელშეწყობის, სამეცნიერო და კულტურული გაცვლების ინტენსიფიკაციისა და

Anlayış insanların nə düşündüyü və hiss etdiyini başa düşmək üçün termin.

Birləşmiş Millətlərin Baş Assambleyası BMT-nin əsas iclas orqanı, BMT-nin bütün üzvləri ilə təqdim edilmiş və nizamnamə ilə səlahiyyətlidir ki, siyasi, iqtisadi və sosial məsələlərin geniş dairəsini həll etsin.

Elm və mədəni məsələlər üzrə Birləşmiş Millətlər təşkilatı, UNESCO BMT-nin xüsusi qurumudur ki, az inkişaf etmiş ölkələrin əhalisinin yazı-oxu səviyyəsinin yüksəldilməsinə dəstək verilsin, elmi və mədəni mübadilələrin intensivləşdirilməsi və məlumatların yayımı məqsədilə yaradılmışdır.

ინფორმაციის გავრცელების მიზნით.

გაერთიანებული მეტროპოლიტანური სტატისტიკური ტერიტორია - ერთი ან რამდენიმე ქალაქი თავისი შემოგარენებით, რომლის მოსახლეობა მილიონს აღემატება.

გაზეთი - პერიოდული (ყოველდღიური, ყოველკვირეული...) გამოცემა ფურცლების სახით, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების შესახებ.

გამომწვევი მოვლენა - შემთხვევა, რომელიც ხალხის ვარაუდსა თუ ეჭვებს ამართლებს და კოლექტიურ ქმედებას იწვევს.

გამრავლების ოჯახი - ოჯახი, რომელიც შედგება ცოლ-ქმრისგან და შვილებისგან.

განათლება - კულტურის, უნარ-ჩვევების, ცოდნისა და გამოცდილების ფორმა-

Birləşmiş metropoliten statistik ərazi öz ətrafları ilə bir və ya bir neçə şəhərdir ki, bunun da əhalisi milyondan çoxdur.

Qəzet dövri (gündəlik, həftəlik...) səhifələrin şəklində nəşr, baş verən ictimai-siyasi həyat haqqında məlumatdan ibarətdir.

Səbəbkər hadisə camaatın ehtimalı və ya şübhələrini doğruldan və kollektiv əmələ səbəb olan bir haldır.

Çoxalan ailə ər-arvaddan və uşaqlardan ibarət bir ailədir.

Təhsil mədəniyyətin, vərdiş-bacıqların, biliyin və təcrübənin rəsmi və müntəzəm

ლური და სისტემატური საშუალება ერთი თაობიდან მეორეზე გადასაცემად ფარული სასწავლო პროგრამა – ქცევის დაუნერელი კოდექსი, რომელიც სკოლებში ისწავლება და ამზადებს ბავშვებს აკადემიური და სოციალური ნარმატებისათვის გარე სამყაროში.

განზოგადებული სხვა - ზოგადი წარმოდგენა იმაზე, თუ რას მოელოის საზოგადოება ჩვენგან.

განწყობა - კატეგორიული წინასწარგანწყობა ადამიანების მიმართ (როგორც პოზიტიური, ასევე ნეგატიური), რომელიც ეფუძნება რეალურ ან წარმოსახვით მახასიათებლებს.

გარდამავალი სტატუსი - სტატუსი, რომელიც იცვლება დროთა განმავლობაში. ასაკი გარდამავალი სტატუსია, რადგან ადამიანები პერიოდულად გადადიან ერთი ასაკობრივი

vasitəsidir, bir nəsilədən ikinciyə ötürülməsi üçün gizli dərs proqramı – davranışın yazılmamış məəcəsidir ki, məktəblərdə öyrənilir və uşaqları xarici dünyada akademik və sosial nailiyyət üçün hazırlayır.

Ümumiləşdirilmiş başqa ümumi təəvvür ki, cəmiyyət bizdən nəyi gözləyir.

Əhval-ruhiyyə insanlara qarşı ciddi ilkin əhval-ruhiyyə (həm müsbət, eləcə də mənfi), real və ya təsviri xarakterlərə əsaslanır.

Labüd status zamanla dəyişən bir statusdur. Yaş keçici bir statusudur, çünki insanlar dövrü olaraq bir yaş kateqoriyasından digərinə keçirlər.

კატეგორიიდან მეორეში.

გარიგება - პროცესი დანაშაულის აღიარების, რომლის დროსაც საოლქო პროკურორი სთავაზობს ეჭვიტანილს ბრალის შემსუბუქებას იმ შემთხვევაში, თუ იგი აღიარებს დანაშაულს და უარს იტყვის სასამართლო პროცესზე.

გათართობული ოჯახი - ოჯახი, რომელიც შედგება სხვადასხვა თაობის წევრებისგან და სხვა ნათესავებისგან. ოჯახის ბირთვი სისხლით ნათესავებისგან შედგება, ხოლო მათი მეუღლეები ფუნქციურად მარგინალურ და პერიფერიულ მდგომარეობაში არიან.

გაცხადებული ფუნქცია - სკოლების ფუნქცია, შეასწავლონ ახალგაზრდებს აკადემიური უნარ-ჩვევები, როგორცაა წერა და კითხვა.

გემელმატეტი - საზოგადოების ან ასოციაციის

Sövdələşmə cinayətin etirafı prosesidir, bu zaman dairə prokuroru şübhəli şəxsə cinayəti etiraf etdiyi və məhkəmə prosesindən imtina etdiyi halda günahının yüngülləşdirilməsini təklif edir.

Geniş ailə müxtəlif nəslin üzvlərindən və başqa qohumlardan ibarət bir ailə. Ailənin özəyi qan qohumlarından ibarətdir, onların həyat yoldaşları isə funksiya baxımından marginal və periferik vəziyyətdədirlər.

Elan edilmiş funksiya yeni-yetmələrə yazı və oxu kimi akademik vərdiş-bacarıqları öyrədən məktəblərin funksiyadır.

Qezəşaft cəmiyyətə və ya assosiasiya uyğundur və

შესატყვისი, რომელიც აღ-
წერს იმგვარ დასახლებებს,
რომლებიც ხასიათდება
მრავალრიცხოვანი მოსახ-
ლეობით, სოციალური და
გეოგრაფიული მობილო-
ბით და შედარებით
უპიროვნო დამოკიდებუ-
ლებით. ამგვარ საზოგადო-
ებებში ადამიანები ძირითა-
დად უცხონი არიან
ერთმანეთისთვის.

გემინშაფტი - მცირე,
მეტად სტაბილური ტრადი-
ციული დასახლება, სადაც
ადამიანები სიცოცხლის
ბოლომდე ცხოვრობენ და
ინარჩუნებენ მძლავრ
სოციალურ და ეკონომიკურ
კავშირებს.

გენდერი - სოციალურ და
პოლიტიკურ თეორიებში
მამაკაცებსა და ქალებს
შორის არსებული სოციო-
კულტურულ სხვაობები.

გენდერული როლები -
განსხვავებული დავალებები
და აქტივობები, რომელსაც
საზოგადოება მიანერს

çoxsaylı əhali ilə xarakterizə
olunan evləri, sosial və coğrafi
səfərbərliyi və nisbətən
şəxsiyyətsiz yanaşma ilə təsvir
edilir. Belə bir cəmiyyətlərdə
insanlar əsasən bir-birindən
kənardırlar.

Qemaynşaft az, daha sabit
əənəvi yaşayış məntəqəsidir,
burada insanlar həyatlarının
sonuna qədər yaşayırlar və
gərgin sosial və iqtisadi
əlaqələri qoruyub saxlayırlar.

Gender sosial və siyasi
nəzərlərdə kişilər və qadınlar
arasında mövcud sosial-mədəni
fərqlər.

Gender rolları fərqli
tapşırıqlar və fəallıqlar, bunu
cəmiyyət hər bir cinsə yazır və
kişi və qadın əlaməti ilə

თითოეულ სქესს და განსაზღვრავს მამაკაცურობის ან ქალურობის ნიშნით.

გენდერული სტერეოტიპები - ზომავე მეტად გამარტივებული, მაგრამ მყარი იდეები, რომელიც შეეხება მამაკაცებისა და ქალების თვისებებს.

გენდერული უთანასწორობა - უთანასწორობა მამაკაცთა და ქალთა შორის ეკონომიკურ, სოციალურ და პოლიტიკურ სფეროებში, რაც გამოიხატება არათ-აბარი ანაზღაურებით ერთ-ნაირ სამუშაოზე, განათ-ლების მიღების ნაკლები შესაძლებლობებით, პოლი-ტიკურ ცხოვრებაში მონა-ნიღეობის შეზღუდვით და ა.შ.

გენოციდი - მასობრივი მკვლელობების, იძულებითი გადასახლებების, ხელოვნურად თუ სტერე-ლიზაციის გზით ხალხის განადგურება ეროვნუ-ლი,

müəyyənleşdirir.

Gender stereotipləri həddən çox sadələşdirmiş, hərçənd kişilərin və qadınların xassələrinə aid ciddi ideyalardır.

Gender bərabərsizliyi kişilərin və qadınların arasında iqtisadi, sosial və siyasi sahələrdə bərabərsizlikdir və bu da eyni iş üzrə qeyri-bərabər ödənişlə ifadə olunur, təhsil almanın az imkanları ilə, siyasdi həyatda iştirakın məhdudiyəti ilə və s.

Genosid (soyqırım) kütləvi qətlərin, məcburi köçmələrin, süni və ya sterilizasiya yolu ilə əhalinin milli, dini, etnik və irqi əlaməti ilə məhv edilməsi.

რასობრივი, ეთნიკური ან რელიგიური ნიშნით.

გენტრიფიკაცია - მუშათა კლასით ან მოსახლეობის ღარიბი ფენით დასახლებული ტერიტორიების გადაქცევა საშუალო და ზედა საშუალო ფენების სამოსახლოდ.

გლეხები - წვრილი ფერმერები, რომლებიც ოჯახებისა და მარტივი ტექნიკის დახმარებით თავს მოსაველითა და საქონლით ირჩენენ.

გლობალიზაცია - პროცესი, რის შედეგადაც ნაციონალურ სახელმწიფოთა საზღვრები, სხვადასხვა სფეროში სულ უფრო გამჭვირვალეა, მსოფლიოს ხალხებს შორის მჭიდრო ურთიერთკავშირები იბმება.

დაბალგანვითარება - თანამედროვე ეკონომიკური ზრდის ნაკლებობა, რაც ახასიათებს ნაკლებად განვითარებულ ქვეყნებს მდიდარ და განვითარებულ

Gentrifikasiya fəhlə sinfinin və ya əhalinin yoxsul təbəqəsinin yaşadıqları ərazilərin orta və yuxarı təbəqələrin yaşayış yerinə çevrilməsi.

Kəndlilər xırda sadə texnikanın köməkliliyi ilə özlərini və ailələrini məhsul və malla dolandıran fermerlər.

Qloballaşdırma prosesdir ki, bunun nəticəsində milli dövlətlərin sərhədləri, müxtəlif sahədə daha şəffaf olur, dünya xalqlarının arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr qurulur.

Aşağı inkişaf müasir iqtisadi artımın çatışmazlığı, bu da zəngin və inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisədə az inkişaf etmiş ölkələri xarakterizə edir.

ქვეყნებთან შედარებით.

დაბალი დონის პოლიტიკა - ნეომარქსიზმის თეორიებში საერთაშორისო ეკონომიკისა და პოლიტიკის მოდელი, დამყარებული იმ მტკიცებულებაზე, რომ ნაკლებგანვითარებული მრეწველობის მქონე ქვეყნების ეკონომიკა ექსპლოატირდება განვითარებული მრეწველობის მქონე ქვეყნების მიერ.

დაბალი კლასი - სოციალური კლასი, რომელიც მოიცავს ხალხთა ჯგუფს საკუთრების გარეშე, უმეტესწილად უმუშევარნი, რომელთაც არა აქვთ ძალაუფლება და პრესტიჟი.

დაბინძურება - გარემოსთვის მიყენებული ზარალი, გამონვეული ნარჩენების ისეთი რაოდენობით, რომლებიც გადატვირთავენ ბუნებრივი რეციკლირების სისტემებს.

დადგენილი ფასი - ანაზღაურების გამოთვლა კონ-

Aşağı saviyyeli siyasət neomarksizm nəzəriyyələrində beynəlxalq iqtisadiyyat və siyasətin modelidir ki, az inkişaf etmiş sənayesi olan ölkələrin iqtisadiyyatının inkişaf etmiş ölkələr tərəfindən istismar olunması sübutlarına əsaslanır.

Aşağı sinif əmlakı olmayan xalqlar qrupundan ibarət sosial sinifdir, əsasən işsizlər ki, hökmranlığı və nüfuzları yoxdur.

Çirkləndirmə ətraf mühit üçün vurulan ziyandır ki, buna səbəb də təkrar təbii sistemləri həddən çox yükləyən tullantıların sayıdır.

Təyin edilmiş qiymət konkret xidmət üçün vərdiş-

კრეტული სამსახურისთვის უნარ-ჩვევების, მონდომების, პასუხისმგებლობასა და ამ სამსახურთან დაკავშირებული რისკის ფაქტორის გათვალისწინებით.

დადებითი დისკრიმინაცია - დისკრიმინაციის დასაძლევად კონკრეტული ზომები, რაც გამოიხატება უმცირესობებისათვის კონკურენციის განევის შესაძლებლობების გაზრდაში.

დამოკიდებულების თეორია - მოსაზრება, რომლის მიხედვითაც ქვეყნების დაბალგანვითარება, ძირითადად, გამონვეულია მათი დამოკიდებულებით ინდუსტრიალიზებულ და განვითარებულ ქვეყნებზე.

დამოკიდებული ცვლადი - თვისება ან ფაქტორი, რომელზეც ექსპერიმენტის დროს გავლენას ახდენს ერთი ან მეტი დამოკიდებელი ცვლადი.

დამოუკიდებელი ცვლადი - თვისება ან ფაქტორი,

bacarıqların, məsuliyyətin və bu xidmətlə əlaqədar risk amilinin nəzərə alınması ilə ödənişin hesablanması.

Müsbət diskriminasiya diskriminasiyanın dəf edilməsi üçün konkret ölçülər, bu da azlıqlar üçün rəqabətin aparılması imkanlarının artırılmasında ifadə olunur.

Asılılıq nəzəriyyəsi bu fikrin əsasında ölkələrin aşağı inkişafı, əsasən, onların industriallaşdırılmış və inkişaf etmiş ölkələrdən asılılığı ilə əlaqədardır.

Asılı dəyişkən xassə və ya amildir ki, buna eksperiment zamanı bir və ya bir neçə müstəqil dəyişkən təsir göstərir.

Müstəqil dəyişkən xassə və ya amildir ki, eksperiment

რომელზეც ექსპერიმენტის დროს გავლენას ახდენს ერთი ან მეტი დამოკიდებული ცვლადი.

დანაშაული - სახელმწიფოს მიერ კანონით მიღებული ნორმის დარღვევა.

დევიანტური კარიერა - თანდათანობით შერწყმა დევიანტურ ცხოვრების წესთან და დევიანტურ სუბკულტურასთან დაკავშირება.

დევიაცია - ქმედება, რომელიც, სოციალური ჯგუფის აზრით, არღვევს მათ ნორმებს.

დემაგოგი - პოლიტიკური ლიდერი, რომელიც ხალხის გარკვეულ მასას ისტერიული ენთუზიაზმის აგორების მეშვეობით აკონტროლებს.

დემოგრაფია - მეცნიერება იმის შესახებ, თუ როგორ მოქმედებს მშობიარობა, სიკვდილიანობა და მიგრაცია მოსახლეობის შედგენლობაზე, ზომასა და

zamanı ona bir və ya bir neçə asılı dəyişkən təsir göstərir.

Cinayət dövlət tərəfindən qanunla qəbul edilmiş normanın pozuntusu.

Deviant karyera yavaş-yavaş deviant həyat qaydası ilə birləşmək və deviant submədəniyyətə bağlılıq.

Deviasiya sosial qrupun fikrincə, onların normalarını pozan bir əməl.

Demaqoq siyasi liderdir ki, xalqın müəyyən kütləsinə tarixi entuziazmın oyadılması ilə nəzarət edir.

Demoqrafiya doğumun, ölümün və miqrasiyanın əhalinin tərkibinə, ölçüsünə və yayımına necə təsir göstərməsini öyrənən elmdir.

გავრცელებაზე.

დესოციალიზაცია - თვითმიჯისა და ღირებულებების დაკარგვის პროცესი, რომელსაც, ჩვეულებრივ თან მოსდევს ღირებულებებისა და თვითაქმის განსხვავებულ სისტემაში რესოციალიზაცია.

დეტერმინიზმი - რწმენა იმისა, რომ ადამიანის ქმედება თუ არჩევანი გარე ფაქტორების ზემოქმედებითაა გამოწვეული და, ამდენად, თავისუფალი ნება ფიქციაა.

დიადა - ორკაციანი ურთიერთობა ან ჯგუფი.

დიასპორა - ებრაული სიტყვაა და გაბნევას ნიშნავს.

დიპლომატია - მეთოდები და პრაქტიკა, რომელთა დახმარებითაც სახელმწიფო ატარებს საგარეო პოლიტიკას.

დისკრიმინაცია - გარიყვა ან ექსპლუატაცია კონკრეტული ჯგუფის წევრობის გამო.

Desosiallaşdırma fərdi imic və dəyərlərin itirilmə prosesidir ki, adətən onun ardınca dəyərlərin və özünü dərkətmənin fərqli sistemdə resosiallaşdırması gəlir.

Determinizm insanın əməlinin və ya seçiminin xarici amillərin təsiri ilə yarandığına olan inamdır ki, müstəqil iradə də fiksiyadır.

Diada ikinəfərlik əlaqə və ya qrup.

Diaspora yəhudi sözüdür və səpələnməni bildirir.

Diplomatiya metodlar və təcrübədir ki, bunların vasitəsilə də dövlət xarici siyasəti həyata keçirir.

Diskriminasiya konkret qrupa üzv olduğuna görə, təcridmə və ya istismardır.

დიფერენციული ასოციაცია
- პროცესი, რომლითაც ადამიანები სოციალიზდებიან ჯგუფში გაბატონებულ ქცევაში.

დიქტატურა - მმართველობის იმგვარი ფორმა, როდესაც აბსოლუტური ძალაუფლება ერთი პიროვნების ხელშია თავმოყრილი და ამ გავებით დიქტატურა ავტოკრატიის სინონიმია.

დომინანტი კულტურა - საზოგადოების გარკვეული ჯგუფის ღირებულებები, ნორმები, ტრადიციები, შეხედულებები, რომლებიც მთელ დანარჩენ საზოგადოებაზე ახდენს გავლენას.

დრამატურგიული მიდგომა
- სოციოლოგიური პერსპექტივა, სადაც სოციალური ურთიერთქმედება განიხილება თეატრალური წარმოდგენის ანალოგად და ხალხი თავისი ქცევის „ინსცენირებას“ იმგვარად ახორციელებს, რომ მათ ისეთი გამომხაურება

Differensiyalı (fərqli) assosiasiya insanların qrupda hakim kəsilən davranışda sosiallaşdıqları proses.

Diktatura hakimiyyətin elə bir formasıdır ki, mütləq hakimiyyət bir şəxsin əlində cəmləmiş və bu anlamda diktatura avtok-ratiyanın sinonimidir.

Dominant mədəniyyət cəmiyyətin müəyyən qrupunun dəyərləri, normaları, ənənələri, nəzərləri ki, bunlar da qalan cəmiyyətə təsir göstərilir.

Dramaturgiya yanaşması sosioloji perspektiv, burada sosial qarşılıqlı əməl teatral tamaşanın analoqu kimi təhlil edilir və camaat öz davranışının “quruluşunu” elə həyata keçirir ki, bu da onların istədiyi əksədamı yaradır.

გამოიწვიონ, როგორც თვითონ სურთ.

ეგალიტარული ძალაუფლება - შემთხვევა, როცა ძალაუფლება ოჯახში ორივეზე (ქალზეც და კაცზეც) ნაწილდება.

ეგზოგამია წესი, რომელიც ადამიანისგან მოითხოვს, თავისი ჯგუფის გარეთ არსებული სოციალური ჯგუფის წარმომადგენელზე იქორწინოს.

ეგო - ზიგმუნდ ფროიდის მიერ შემოღებული ტერმინი, რომელიც აღნიშნავს ფსიქიკის პრაქტიკულ, რეალობაზე ორიენტირებულ ნაწილს, რომელიც პოულობს სოციალურად მისაღებ გზებს სიამოვნების მიღებისაკენ მიმართულ ბიოლოგიურ სურვილებს.

ეგოისტური - ისეთი თვითმკვლევლობა, რომელიც სოციალური იზოლაციისა და ინდივიდუალიზმის შედეგია.

ევანგელისტები - ქრის-

Eqalitar hökmranlıq hökmranlığın ailədə hər ikisinə (qadına da, kişiyə də) bölündüyü haldır.

Eqzoqamiya insanlardan öz qrupundan kənar olan sosial qrup nümayəndəsi ilə evlənməyi tələb edən bir qayda.

Ego – Ziqmund Freyd tərəfindən qəbul edilmiş termindir ki, psixikanın praktiki, gerçəkliyə yönümlü hissəsini bildirir ki, bu da zövq almağa yönəlmiş bioloji istəklərin sosial cəhətdən qəbul edilən yollarını tapır.

Egoist intiharı sosial təcrid olunma və individualizmin nəticəsi olan bir intihardır.

Evangelistlər Müqəddəs

ტიანები, რომლებიც უპირველეს საქმედ მიიჩნევენ წმინდა წერილის სწავლებას.

ევროპის კავშირი - ევროგაერთიანების მემკვიდრე ორგანიზაცია, როგორც მასტრიხტის 1992 წ. ხელმოწერილ შეთანხმებაშია ნათქვამი.

ევროპული გაერთიანება - შექმნილია დასავლეთ ევროპის ქვეყნების მიერ რომის 1957 წ. შეთანხმების საფუძველზე. წარმოადგენს ინტეგრაციული პროცესების ეტაპებს.

ევროპული კონცერნი - ნაპოლეონის ომების შემდეგ 1815 წ. ვენაში შექმნილი საერთაშორისო ურთიერთობათა სისტემა რუსეთის, დიდი ბრიტანეთის, პრუსიისა და სხვათა ევროპული ქვეყნების მიერ, რომელიც მიმართული იყო საერთაშორისო პრობლემების გადაჭრისაკენ და დავების ომში გადამზრდის

məktubun öyrənilməsini başlıca iş hesab edən xristianlar.

Avropa İttifaqı Avropa Birliyinin varisi olan təşkilatdır, bu barəsində 1992-ci ildə imzalanmış Sazişdə deyilir.

Avropa Birliyi Qərbi Avropa ölkələri tərəfindən 1957-ci il Roma müqaviləsi əsasında yaradılmışdır. İntegrativ proseslərin mərhələlərini təqdim edir.

Avropa konserni Napoleonun müharibələrindən sonra 1815-ci ildə Vyanada Rusiyanın, Böyük Britaniyanın, Prussiyanın və digər Avropa ölkələrinin tərəfindən yaradılmış Beynəlxalq əlaqələr sistemidir ki, beynəlxalq problemlərin həllinə və mübahisələrin müharibəyə keçidinin qarşısını alınmasına yönəlmişdir.

შეჩერებისკენ.

ევროსკეპტიციზმი - ევროპასთან შემდგომი ინტეგრაციის წინააღმდეგობა - ძირითადად, დამოუკიდებლობასა და ეროვნულ თვითმყოფადობაზე აქცენტირებით.

ევროცენტრიზმი - კულტურის თვალსაზრისით მიკერძოებული მიდგომა, რომლის თანახმადაც ევროპული, თუ ზოგადად, დასავლური იდეები, ფასეულობები და იმთავითვე „ჭეშმარიტად“ მიიჩნევა.

ეთნიკური ჯგუფი - ადამიანების ჯგუფი, რომლებიც აღიქვამენ საკუთარ თავს როგორც საერთო ისტორიისა და კულტურის მქონეებს, და ასევე აღიქმებიან სხვების მიერ.

ეთნოგრაფიული კვლევა - რომლის დროსაც მეცნიერები ადამიანებს თავიანთ ყოველდღიურ გარემოში, როგორც წესი, ხანგრძლ-

Avroskeptisizm Avropa ilə gələcəkdə inteqrasiyaya zidd olmaq - əsasən, müstəqillik və milli varlıq vurğulanır.

Avrosentrizm mədəniyyət nöqtəyi-nəzərindən qərəzli yanaşma ki, ona əsasən də Avropa və ya ümumiyyətlə, Qərb ideyaları, dəyərləri elə əvvəlcədən “həqiqi” hesab edilir.

Etnik qrup insanların qrupu ki, özlərini ümumi tarix və mədəniyyətə malik olan kimi qəbul edir və başqaları tərəfindən də belə qəbul olunurlar.

Etnoqrafik tədqiqat bu zaman alimlər insanlara gündəlik mühitlərində, bir qayda olaraq, uzun müddət müşahidə edirlər.

ივალ აკვირდებიან.

ეთნოცენტრიზმი - საკუთარ კულტურაში არსებული მზა ღირებულებებისა და თეორიების მორგება სხვა საზოგადოებრივ ჯგუფებსა და ეთნოსებზე.

ეთნოცენტრიზმი - საკუთარი კულტურის ნიმუშების აბსოლუტური მართებულობის აღიარება და სხვა კულტურების მხოლოდ ამ ჭრილში დანახვა და შეფასება.

ეკლესია - ფართომასშტაბიანი, კონსერვატიული რელიგიური დანესებულება, რომელიც თანაარსებობს ფართო საზოგადოებასთან ერთად.

ეკოლოგია - ბიოლოგიურ ორგანიზმებსა და მათ გარემომცველ სამყაროს შორის ურთიერთობების მოდელი.

ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია - ეკონომიკის დარგში ყველაზე განვითარ-

Etnosentrizm öz mədəniyyətində mövcud hazır dəyərlərin və nəzəriyyələrin başqa ictimai qruplara və etnoslara uyğunlaşdırılması. Etnos – ümumi tarixi və mədəni dəyərləri olanlar.

Etnosentrizm öz mədəniyyət nümunələrinin mütləq düzgünlüyünün tanınması və başqa mədəniyyətlərin yalnız bu kəşiddə görünməsi və qiymətləndirilməsi.

Kilsə genişmiqyaslı, konservativ dini müəssisə ki, geniş cəmiyyətlə yanaşı fəaliyyət göstərir.

Ekologiya bioloji orqanizmlər və onları əhatə edən aləm arasında əlaqələr modeli.

İqtisadi əməkdaşlıq və inkişafın təşkilatçılığı iqtisadiyyat sahəsində ən inkişaf etmiş ölkələrin birliyi.

რებული ქვეყნების გაერთიანება. ძირითადი მიზანი – ეკონომიკური ურთიერთთანამშრომლობისათვის ხელის შეწყობა.

ხელის შეწყობა.

ეკონომიკური ლიბერალიზმი - მიდგომა, რომლის თანახმად ქვეყნები უკეთ ვითარდებიან ეკონომიკურ ცხოვრებაში სახელმწიფოს მხრიდან მინიმალური ჩარევის პირობებში.

ეკონომიკური სისტემა - სოციალური ინსტიტუტი, რომელიც ასრულებს საზოგადოებაში საქონლის წარმოებისა და მისი და მომსახურების განაწილების ფუნქციას.

ემბარგო - სახელმწიფოს გადანყვეტილება გარკვეულ სახელმწიფოსთან კომერციული კავშირის აკრძალვაზე.

ემიგრაცია - ხალხის გადაადგილება ტერიტორიის გარეთ.

ემპირიული დაკვირვება -

Əsas məqsəd – iqtisadi qarşılıqlı əməkdaşlıq üçün dəstəyin verilməsidir.

İqtisadi liberalizm elə bir yanaşmadır ki, buna əsasən də ölkələr iqtisadi həyatda dövlət tərəfindən minimal müdaxilə şərtlərində daha yaxşı inkişaf edirlər.

İqtisadi sistem sosial təsisatdır ki, cəmiyyətdə malın istehsalı, onun və xidmətinin bölgü funksiyasını yerinə yetirir.

Embarqo dövlətin qərarıdır ki, müəyyən dövlətlə komməriya əlaqəsinə qadağa qoyulsun.

Emiqrasiya əhalinin ərazidən kənara hərəkəti.

Empirik müşahidə elmi

სამეცნიერო მონაცემებში სენსორული ინფორმაციის ორგანიზაცია აბსტრაქციის, ინტერპრეტაციისა და რეკლიკაციის პროცესისა.

ენა - ვერბალური და წერიტი სიმბოლოების სისტემა, რომელიც კომპლექსური მნიშვნელობის გამოხატვის მიზნით გარკვეულ წესებს ემორჩილება.

ენდოგამია - წესი, რომელიც ადამიანისგან მოითხოვს თავისივე წრის, ტომის, ეროვნების, რელიგიის, რასის, დასახლების ან სხვა სოციალური ჯგუფის წარმომადგენელზე იქორწინოს.

ერი - ადამიანები, რომლებიც ერთიანდებიან საერთო კულტურული კავშირებით და ემნიან ერთ სახელმწიფოს.

ესენციალიზმი - მოსაზრება იმის შესახებ, რომ სოციალური იდენტობები მიმართულია ბიოლოგიური ან გაბატონებული სოცია-

məlumatlarda mücərrədlik, şərh və replikasiya prosesində sensor məlumatın təşkilatçılığı.

Dil verbal və yazılı simvolların sistemidir ki, kompleksli mənanın ifadə edilməsi məqsədilə müəyyən qaydalara tabe olur.

Endoqamiya elə bir qaydadır ki, insandan öz dairəsi, icması, milliyyəti, dini, irqi, yaşadığı yerin və ya başqa sosial qrupun nümayəndəsinə evlənməyi tələb edir.

Millət ümumi mədəni əlaqələrlə birləşən və bir dövlət yaradan insanlar.

Esensializm elə bir fikirdir ki, sosial eyniliklər bioloji və ya hakim sosial qüvvələrin tərəfindən yönəlmiş və bundan irəli gələrək, nisbətən

ლური ძალების მიერ და აქედან გამომდინარე, შედარებით მყარია.

ექსპანსიონიზმი - ტერიტორიული გაფართოების მიზნით განხორციელებული სამხედრო აგრესია.

ექსპერიმენტი - კვლევის მეთოდი, როცა სუბიექტებს სპეციალურად შექმნილ გარემოში აკვირდებიან.

ექსპრესიული ლიდერობა - ლიდერობა იმისათვის, რომ ჯგუფის წევრებს შორის კარგი განწყობა და ურთიერთობები შენარჩუნდეს.

ექსპრესიული ჯგუფი - ჯგუფი, რომლის წევრებიც იმგვარად გამოხატავენ გრძნობებს და ისე იქცევიან, როგორც სხვა ვითარებაში მათთვის მიუღებელი იქნებოდა.

ვალიდობა - ხარისხი იმისა, როგორ შეუძლია მეცნიერულ კვლევას იმის გაზომვა, რის გაზომვასაც ცდილობს.

möhkəmdir.

Ekspansionizm ərazi genişləndirilməsi məqsədilə həyata keçirilmiş hərbi aqressiya.

Eksperiment tədqiqat metodur ki, subyektləri xüsusi yaradılmış mühitdə müşahidə edirlər.

Ekspressiv liderlik qrup üzvləri arasında yaxşı əhval-ruhiyyə və münasibətlərin qorunub saxlanması üçün liderlik.

Ekspressiv qrup bu qrupun üzvləri başqa vəziyyətdə onlar üçün qəbul edilməz ola biləcək qaydada hisslərini ifadə edir və davranırlar.

Etibarlılıq elmi tədqiqatın ölçməyə çalışdığını necə ölçməsi keyfiyyətdir.

ვესტმინისტერის მოდელი - მართვის სისტემა, სადაც აღმასრულებელი ხელისუფალი საკანონმდებლო ორგანოს მიერაა დამტკიცებული და (თეორიულად მაინც) ანგარიშვალდებულა მის წინაშე.

ვესტფალიის მშვიდობა - შეთანხმება ხელმოწერილი 1648 წ. ევროპაში 30-წლიანი ომის დამთავრების შემდეგ. მან საწყისი დაუღო ნაციონალური სახელმწიფოების სისტემასა და მსოფლიო სახელმწიფო ცენტრისტული მოდელის ფორმირებას.

თანადირექტორობა - იმ ადამიანთა ქსელი, რომლებიც ორი ან მეტი კორპორაციის დირექტორთა საბჭოს წევრები არიან .

თანაცხოვრება - ოჯახი, სადაც წყვილი ქორწინების გარეშე ცხოვრობს.

თაობის ასაკობრივი ჯგუფები ადამიანების ჯგუფები ერთსა და იმავე

Vestminister modeli idarəçilik sistemidir ki, burada icraiyyə başçısı qanunverici orqan tərəfindən təsdiq edilmiş və (nəzəri cəhətdən də) onun qarşısında da hesabat verməlidir.

Vestfaliya sülhü 1648-ci ildə Avropada 30 illik müharibə başa çatdıqdan sonra imzalanmış sazişdir. O, milli dövlətlərin sisteminin və dünya dövlət-mərkəzçilik modelinin formalaş-masının əsasını qoydu.

Həmdirektorluq insanların şəbəkəsidir ki, onlar da iki və ya artıq korporasiyanın direktorlar şurasının üzvləridirlər.

Birgə yaşamaq nikahsız cütlüyün birlikdə yaşadığı ailə.

Nəslin yaşlı qrupları eyni tarixi hadisənin iştirakçıları olan eyni nəsilə insanların

თაობაში, რომელიც ერთი და იმავე ისტორიული მოვლენის მონაწილეები არიან, მაგრამ ერთმანეთისგან განსხვავებული მიდგომა და დამოკიდებულება აქვთ.

თეთრსაყელოიანთა დანაშაული - დანაშაული, რომელიც ჩადენილია მაღალი სტატუსის მქონე ადამიანების მიერ სამუშაოს შესრულების პერიოდში.

თეზმი - იდეა იმის შესახებ, რომ ზებუნებრივი ძალები მონაწილეობენ დედამიწაზე მიმდინარე მოვლენებსა და პროცესებში.

თემი - მოსახლეობა, რომელსაც ერთმანეთთან აკავშირებს საერთო ღირებულებები და ინტერესები, ხშირი კონტაქტი და სიახლოვის შეგრძნება.

თეოკრატია - სიტყვა-სიტყვით „ღვთის მმართველობა“. პრინციპი, რომლის მიხედვითაც სასულიერო ხელისუფლება საეროზე მაღლა უნდა

გრძოდ, amma onların birbirlərinə fərqli yanaşmaları və münasibətləri var.

Ağyalıqlıların cinayəti işin yerinə yetirilmə dövründə yüksək statusa malik insanlar tərəfindən cinayətin törədilməsi.

Teizm elə bir ideyadır ki, fəvqəl-təbii qüvvələr Yerdə baş verən hadisələr və proseslərdə iştirak edirlər.

İcma bir-biri ilə ümumi dəyərlər və maraqlarla, tez-tez əlaqə və yaxınlıq hissi ilə bağlı olan əhali.

Teokratiya hərfi mənası “Allahın hakimliyidir”. Bu prinsipə əsasən dini hakimiyyət dünyəvidən daha uca olmalıdır. Bu rejimdə hökumət vəzifəsi şəxsiyyətin dini iyerarxiyada

იღვეს. რეუიმი, სადაც სახელისუფლებო თანამდებობა იმისდა მიხედვით ნაწილდება, თუ რა ადგილი უკავია პიროვნებას სასულიერო იერარქიაში.

თეორია - სისტემური მცდელობა იმისა, როგორ შეიძლება იყოს ორი ან მეტი ფენომენი ერთმანეთთან დაკავშირებული.

თვითობა - განსაზღვრული იდენტობის ქონის გრძნობა, რომელიც განგვასხვავენს სხვა ადამიანებისაგან.

თორიზმი - კონსერვატივიზმის დოქტრინა, რომლისთვისაც იერარქიის რწმენა, ტრადიციის მნიშვნელობა, მოვალეობისა და ორგანიციზმის მხარდაჭერაა დამახასიათებელი.

თოფოსნობა - მდგომარეობა, რომლის დროსაც სუვერენული სახელმწიფოს არსებობის პირობებში, ადგილობრივი შეიარაღებული დაჯგუფებები გაუ-

hansı yerdə durması ilə paylanır.

Nəzəriyyə iki və ya artıq fenomenin bir-biri ilə necə əlaqədar olduğuna sistemli cəhd.

Eynilik – müəyyən edilmiş eyniliyə malik olma hissi ki, bizi başqalarından fərqləndirir.

Torizm konservatizmin doktrinasıdır ki, bunun üçün də iyerarxiya inamı, ənin əhəmiyyəti, öhdəçilik və təşkilatçılığın dəstəkləndirilməsi xarakterikdir.

Tüfəngçilik (Uorlordizm) elə bir vəziyyətdir ki, bu zaman suveren dövlətin varlığı şərtləndirəndə yerli silahlı qruplaşmalar ardı-arası kəsilmədən hakimiyyət uğrunda mübarizə aparırlar.

თავებლად იბრძვიან
ძალაუფლებისათვის.

იგი - ზიგმუნდ ფროიდის ტერმინი, რომელიც აღნიშნავს იმ ქვეცნობიერი, თანდაყოლილი ბიოლოგიური სურვილების რეზერვუარს, რომელიც მიმართულია სიამოვნების მიღებისკენ.

იდეალიზმი - სკოლა საერთაშორისო ურთიერთობებში, რომელმაც გავრცელება ჰპოვა მე-20 ს. პირველ ნახევარში. საერთაშორისო საქმეებში მთავარ როლს ანიჭებს საერთაშორისო სამართალს, საერთაშორისო ორგანიზაციებს, აგრეთვე მორალს.

იდენტირება ადამიანისთვის იმის შეგრძნება, თუ ვინ არის და საით მიდის. ეს შეგრძნება მოიცავს წარსულის, აწმყოსა და მომავლის ერთიან შეგრძნებას.

იზოლაციონიზმი სახელმწიფო პოლიტიკა, რომელიც ორიენტირებულია სხვა

İD Ziqmund Freydin terminidir ki, təhtəlşüür, anadangəlmə bioloji istəklərin rezervuarını qeyd edir ki, bu da zövq almağa istiqamətlənmişdir.

İdealizm beynəlxalq əlaqələrdə məktəbdir ki, bu da 20-ci əsrin birinci yarısında yayılmağa başladı. Beynəlxalq işlərdə əsas rol beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq təşkilatlara, eləcə də mənəviyyata verilir.

İdentikləşdirmək insan üçün kim olduğu və hara getdiyini duymasıdır. Bu hiss keçmişin, indiki dövrün və gələcəyin birlikdə duyğularından ibarətdir.

İzolyasionizm dövlət siyasətidir ki, başqa ölkələrin (siyasi, iqtisadi və s.)

ქვეყნებთან ურთიერ-
თობების (პოლიტიკურ,
ეკონომიკურ და სხვ.)
შეზღუდვაზე.

იმიგრაცია - ხალხის გადა-
ადგილება ქვეყნის მოსახ-
ლეობასა თუ ტერიტორიის
შიგნით.

იმპიჩმენტი - თანამდებ-
ობის პირის გადაყენების
ოფიციალური პროცედურა
პიროვნული თუ პროფე-
სიული გადაცდომის მოტი-
ვით.

ინდიგენიზაცია - შეთვი-
სება; პროცესი, რომლის
შედეგადაც უცხოური ნაწარ-
მი თუ ცხოვრების წესი
გათავისდება ადგილობრივ
მოთხოვნილებებსა თუ
გარემოებებზე მორგების
მიზნით.

ინდიკატორი - ის, რაც
შესაძლოა ზუსტად გაიზო-
მოს, როგორც უფრო
რთული ცვლადის აპროქ-
სიმაცია (მიახლოება).

ინიცირება - რეფერენ-
დუმის ერთ-ერთი სახეობა,

məhdudiyətinə yönəlmişdir.

İmiqrasiya camaatın ölkənin
əhalisi arasına və ya ərazi
daxilinə yerdəyişməsidir.

İmpıçment vəzifəli şəxsin
kənarlaşdırılmasının rəsmi
proseduru, şəxsi və ya peşəkar
xəta motivi ilə.

İndigenizasiya mənimsəmə;
elə bir prosesdir ki, bunun
nəticəsində də xarici mal və ya
həyat qaydası yerli tələblərə və
ya mühitlərə uyğunlaşdırılaraq
mənimsənilir.

İndikator daha mürəkkəb
dəyişkənin aproksimasiyasını
(yaxınlığını) dəqiq ölçə
biləndir.

İnisiator təsiri referendum
növlərindən biridir ki, bu

როდესაც საზოგადოებას შეუძლია საკანონმდებლო ინიციატივით გამოსვლა.

ინკრემენტალიზმი - თეორია, რომლის თანახმად გადანწყვეტილებები მიიღება არა წინასწარ გამოკვეთილი მიზნის შესაბამისად, არამედ ცვალებადი ვითარების კვალდაკვალ.

ინსტიტუციური რასიზმი - რასიზმი, რომელიც ისე ღრმდაა გამჭდარი საზოგადოების ტრადიციებსა და ყოველდღიურ ცხოვრებაში, რომ მაშინაც მოქმედებს, როცა არ არსებობს გაცნობიერებული განწყობა ან მიზანიმიმართული დისკრიმინაცია.

ინსტრუმენტული ლიდერობა - ჯგუფის წევრების ხელმძღვანელობა, რათა მათ შეასრულონ სხვადასხვა დავალება.

ინტეგრაცია - დაახლოებისა და გაერთიანების პროცესი სახელმწიფოთა დონეზე.

zaman cəmiyyət qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış edə bilər.

İnkrementalizm elə bir nəzəriyyədir ki, buna əsasən də qərarlar əvvəlcədən ayırd edilmiş məqsədlərə uyğun olaraq deyil, dəyişkən vəziyyətə uyğun olaraq qəbul edilir

Təsisatçı irqçilik irqçiliyin cəmiyyətin əənələrində və gündəlik həyatında dərin kök buraxmasıdır ki, hətta şüurlu əhval-ruhiyyə və ya məqsədyönlü diskriminasiya olmadığında təsir göstərir.

Instrumental liderlik qrup üzvlərinin rəhbərliyidir ki, onlar müxtəlif tapşırıqlar yerinə yetirsinlər.

İntegrasiya dövlət səviyyəsində yaxınlıq və birlik prosesi.

ინტეგრაცია - დაუბრკოლებელი ინტეგრაცია და კონტაქტი სხვადასხვა რასობრივ და ეთნიკურ ჯგუფებს შორის.

ინტეგრაციის თეორიები - თეორიები იმის შესახებ, თუ როგორ ერთიანდებიან ქვეყნები და გადასცემენ თავისი სუვერენიტეტის ნაწილს ზენაციონალურ წარმონაქმნებს.

ინტერესი - პიროვნებისა თუ ჯგუფის სარგებელი, რომელსაც უბრალო სურვილისაგან განსხვავებით ობიექტური ანუ „რეალური“ საფუძველი გააჩნია.

ინტერვენცია - ერთი ქვეყნის მიერ მეორე ქვეყნის შიდა საქმეებში სამხედრო, ეკონომიკური და დიპლომატიური ჩარევა, აგრეთვე, მის ტერიტორიაზე შეჭრა.

ინტერვენციონიზმი - ხელისუფლების პოლიტიკა, ადამიანთა ჯგუფი, რომელსაც საერთო წარმომავლობის რწმენა უდევს

İntegrasiya müxtəlif irqi və etnik qruplar arasında maneəsiz interaksiya və əlaqələr.

İntegrasiya nəzəriyyələri ölkələrin necə birləşmələri və öz suverenlik hissələrini fəvqəlmillə törəmələrə vermələri haqqında nəzəriyyələr.

Maraq şəxsiyyətin və ya qrupun mənfəətidir ki, sadəcə istəkdən fərqli olaraq obyektiv, yəni “real” əsası vardır.

İntervensiya bir ölkə tərəfindən ikinci ölkənin daxili işlərinə hərbi, iqtisadi və diplomatik müdaxilə, eləcə də onun ərazisinə soxulma.

İntervensionizm hakimiyyətin siyasətidir ki, bunun əsasını da ümumi mənsubiyyət inamı təşkil edir.

საფუძვლად.

ინტერვიუერი - პირი (ჟურნალისტი, სოციოლოგი და სხვა), რომელიც იღებს (ანყოფს) ინტერვიუს.

ინტერნალიზაცია - პროცესი, რომლის დროსაც კულტურული სტანდარტები ხდება ადამიანის პირადი სტრუქტურის ნაწილები.

ინტერნეტი - მსოფლიო საინფორმაციო კომპიუტერული ქსელი, რომელიც წარმოადგენს რეგიონალური კომპიუტერული ქსელებისა და კომპიუტერების სიმრავლის გაერთიანებას, მათ შორის ინფორმაციის გაცვლა ხორციელდება სატელეკომუნიკაციო საშუალებებით.

ინფორმაცია - რაიმე საქმის, რაიმეს მდგომარეობის შესახებ შეტყობინება, ცნობა.

ისტორიული კვლევები - წარსულის მოვლენების, ცხოვრების წესისა და ცვლილებათა ფორმების სოციოლოგიური კვლევა.

İntervüer müsahibəni götürən (təşkil edən) şəxs (jurnalist, sosioloq və s.)

İnternalizasiya elə bir prosesdir ki, bu zaman mədəni standartlar insanın şəxsi strukturunun hissələrinə çevrilirlər.

İnternet dünyanın informasiya kompüter şəbəkəsidir ki, regional kompüter şəbəkələri və kompüterlər çoxluğunun birliyini təqdim edir, o cümlədən informasiya mübadiləsi telekommunikasiya vasitələri ilə həyata keçirilir.

İnformasiya hər hansı bir işin, hər hansı bir vəziyyətin barəsində ismaric, xəbər.

Tarixi tədqiqatlar keçmiş hadisələrin, həyat qaydasının və dəyişikliklər formalarının sosi-oloji tədqiqatı.

კანონები - პოლიტიკური ავტორიტეტების მიერ შემოღებული და სახელმწიფო ძალით გატარებული ნორმები.

კაპიტალდაბანდება - სახსრები, რომლებიც დაბანდებად რაიმე საქმეში, წარმოებაში

კაპიტალი - ქონება, რომელიც გამოყენებულია უფრო მეტი ქონების დაგროვების მიზნით – მაგალითად, ქარხანა, რომელიც არის ინვესტიცია საქონლის წარმოებისათვის.

კაპიტალიზმი - საზოგადოებრივი წყობის სახესხვაობა, რომელიც კერძო საკუთრების ქონაზე დაფუძნებული; თავისუფალი მენარმეობის სისტემა.

კასტური სისტემა - სოციალური უთანასწორობის დახურული სისტემა, რომელშიც სტატუსი განისაზღვრება დაბადებისთანავე.

კლასობრივი დაყოფა -

Qanunlar siyasi avtoritetlər tərəfindən təsis edilmiş və dövlət qüvvələri ilə keçirilmiş normalar.

Kapital qoyuluşu hər hansı bir işə, istehsalata qoyulan vəsaitlər

Kapital əmlakdır və bundan da daha çox əmlakın yığılması məqsədilə istifadə edilir, məsələn, zavod, malın istehsalı üçün investisiyadır.

Kapitalizm ictimai quruluşun növüdür və özəl əmlaka əsaslanır; azad istehsalat sistemidir.

Kasta sistemi sosial bərabərsizliyin bağlı sistemidir ki, bunda status doğulduğundan müəyyənləşdirilir.

Sinfi bölgü cəmiyyətin

საზოგადოების დანაწევრება ადამიანთა ფენებად, რომელთაც აქვთ რესურსის არათანაბარი რაოდენობა.

კლასობრივი სტრუქტურა - საზოგადოების შედარებით სტაბილურ ჯგუფებად დანაწევრება.

კოალიცია - პოლიტიკურ კონკურენტთა იმგვარი დაჯგუფება, რასაც ან საერთო საფრთხის განცდა ან ცალ-ცალკე მოქმედების უპერსპექტივობა იწვევს.

კოლექტიური უსაფრთხოება მსოფლიო წყობის სისტემა, რომლის დროსაც მსოფლიო თანამეგობრობა კოლექტიურად გამოდის აგრესორი სახელმწიფოს წინააღმდეგ.

კოლექტიური ემედება - სოციალურად ორგანიზებული და შეგნებული, თუმცა შედარებით უჩვეულო რეაქცია მოვლენებზე, მცდელობა, განახორციელო საერთო მიზნები ან იდეალები, რაშიც, ჩვეულებრივ,

insanların təbəqəsinə bölünməsi ki, bunların da qeyribərabər resurs miqdarı vardır.

Sinfi struktur cəmiyyətin nisbətən sabit qruplara bölgüsüdür.

Koalisiya siyasi rəqiblərin elə bir qruplaşması ki, bunu da ya ümumi təhlükə hissi və ya ayrı-ayrı əməllərin perspektivsizliyi yaradır.

Kollektiv təhlükəsizlik dünya quruluşu sistemidir ki, bu zaman dünya həmyoldaşlığı kollektivlə aqressor dövlətə qarşı çıxır.

Kollektiv əməl hadisələrə sosial cəhətdən mütəşəkkil və düşünülmüş, hərçənd nisbətən qeyri-adi reaksiya, elə bir cəhd ki, ümumi məqsədləri və ya idealları həyata keçirəsən, hansına adətən, camaatın çox sayı cəlb olunmuşdur.

ხალხის დიდი რაოდენობაა ჩართული.

კოლექტიური ქცევა - ხშირად არარაციონალური, მაგრამ მაინც სოციალურად ორგანიზებული რეაქცია გარეგან სტიმულებზე, რომელიც მრავალ ადამიანში მსგავს რეაქციას იწვევს.

კოლონიალიზმი ერთი ერის ეკონომიკური ანექსია მეორე, უფრო ძლიერი ერის მიერ და ამ პროცესის თანამდევი პოლიტიკური და სოციალური გაბატონება ადგილობრივ მოსახლეობაზე

კომპენსაციური განათლება - პროგრამები, რომლებიც საშუალებას აძლევს სტუდენტებს, უფრო თანაბარ პირობებში გაუწიოს კონკურენცია უპირატესობის მქონე სტუდენტებს.

კომუნიზმი - მარქსის თეორიის მიხედვით, ჭეშმარიტად უკლასო საზოგადოების სტადია, რომელიც საჭირო აღარ იქნება

Kollektiv davranış bir çok hallarda xarici stimullara qeyri-rasional, amma yenə də sosial cəhətdən mütəşəkkil reaksiyadır ki, bir çox insanlar arasında oxşar reaksiyaya səbəb olur.

Kolonializm bir millətin digər daha güclü millət tərəfindən iqtisadi anneksiyasıdır və bu prosesdən sonra yerli əhali üzərində siyasi və sosial hakimlik.

Təzminatlı təhsil proqramlardır ki, bunlar da tələbələrə bərabər şərtlərdə üstünlüyə malik tələbələrlə rəqabət aparmaq imkanını verir.

Kommunizm Marksın nəzəriyyəsinə əsasən, həqiqi sinifsiz cəmiyyətin mərhələsidir ki, bunda da dövlət tərəfindən

ტოტალიტარული კონტროლი სახელმწიფოს მხრიდან.

კონვენცია - ოფიციალური პოლიტიკური თავყრილობა ან კამათისა და მოლაპარაკებების შედეგად მიღწეული შეთანხმება.

კონსენსუსი - განსაკუთრებული ყაიდის თანხმობა; ორი ან მეტი პარტიის იდეოლოგიური პოზიციების თანხედომა პოლიტიკურ მიზნებთან დაკავშირებით.

კონსტრუქციონიზმი - რწმენა იმისა, რომ ისეთი სოციალური იდენტობები, როგორცაა მამაკაცი, ქალი, შავკანიანი, ჰეტეროსექსუალი, ჰომოსექსუალი და სხვ. ყალიბდება სოციალური პროცესების შედეგად და აქედან გამომდინარე, ექვემდებარება ცვლილებას.

კონტრკულტურა - გარკვეული ღირებულებები, ნორმები, წესები და დამოკიდებულებები, რომელიც უპირისპირდება დომინანტ

totalitar nəzarət lazım olmayacaqdır.

Konvensiya rəsmi siyasi yığınaq və ya mübahisə və danışıqlar nəticəsində əldə edilən razılıq.

Konsensus xüsusi qaydalı razılıq; iki və ya daha artıq partiyanın siyasi məqsədlərlə bağlı ideoloji mövqələrinin üst-üstə gəlməsi.

Konstruksionizm elə bir inamdır ki, kişi, qadın, qaradərili, heteroseksual, homoseksual və s. kimi sosial eyniliklər sosial proseslərin nəticəsində formalaşırlar və bundan irəli gələrək, dəyişikliyə məruz qalırlar.

Kontr-mədəniyyət müəyyən dəyərlər, normalar, qaydalar və yanaşmalardır ki, bunlar da dominant mədəniyyətə qarşı durur və onun çağırışı cəhdini

კულტურას და აშკარად იჩენს მისი გამონწვევის მცდელობას.

კონტრმოძრაობა - მოძრაობა, რომელიც იქმნება იმისათვის, რათა წინ აღუდგეს უკვე არსებულ მოძრაობას.

კონფედერაცია - სახელმწიფოთა გარკვეული ტიპის კავშირი, როცა ყოველი სუბიექტი საკუთარი დამოუკიდებლობის ხარისხს ინარჩუნებს წინასწარი ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე.

კონფორმულობა - კულტურულად გამართლებული მიზნების მიღწევა კულტურულად გამართლებული საშუალებებით.

კორელაცია - ორ ცვლადს შორის რეგულარული ურთიერთკავშირი.

კორელაციის კოეფიციენტი - ათწილადები ნულსა და ერთს შორის, რომელიც გამოიყენება კორელაციის სიძლიერის საჩვენებლად.

aydın göstəririlər.

Kontr-hərəkət artıq mövcud olan vəziyyətin qarşısının alınması üçün yaradılan bir hərəkət

Konfederasiya dövlətlərin müəyyən tipdə əlaqəsidir ki, bu zaman hər bir subyekt öz yanaşması keyfiyyətini ilkin qarşılıqlı razılığa əsasında qoruyub saxlayır.

Konformizm mədəni cəhətdən özünü doğrultmuş vasitələrlə mədəni cəhətdən özünü doğrultmuş məqsədlərin əldə edilməsi.

Korelyasiya iki dəyişkən arasında müntəzəm qarşılıqlı əlaqə.

Korelyasiya əmsalı sıfır və bir arasında onluq kəşrlər, bunlardan da korelyasiyanın gücünü göstərmək üçün istifadə edirlər.

კორპორაცია - კანონით შექმნილი ორგანიზაცია, რომლის არსებობა, ძალაუფლება და უფლებავალდებულება არ არის დამოკიდებული მის მფლობელებზე, მენეჯერებსა და თანამშრომლებზე.

კორპორაციული დანაშაული - უკანონო საქმიანობა, რომელიც მიზნად ისახავს ორგანიზაციისათვის სარგებლის მოპოვებას.

კორპორაციული კლასი - იმ ადამიანებისაგან შემდგარი სოციალური კლასი, რომელთაც აქვთ დიდი ბიუროკრატიული ძალაუფლება ძირითად კორპორაციებში (და ხელისუფლებაში) უმეტესად არა ამ კორპორაციების საკუთრების საფუძველზე.

კრედენციალიზმი - მოთხოვნა, რომლის თანახმადაც ადამიანს უნდა გააჩნდეს დიპლომი ან ხარისხი თანამდებობის დასაკავებლად ან სამუშაოს

Korporasiya qanunla yaradılmış təşkilatdır ki, onun varlığı, hakimliyi və hüquq-vəzifələri onun sahibləri, menecerləri və əməkdaşlarından asılı deyildir.

Korporativ cinayət qeyri-qanuni fəaliyyətdir ki, bunun məqsədi də təşkilat üçün mənfəətin qazanılmasıdır.

Korporativ sinif əsas korporasiyalarda (və hakimiyətdə) əksər hallarda bu korporasiyaların əmlakı əsasında böyük bürokrat hökmranlığa malik insanlardan ibarət sosial sinif.

Kredensializm elə bir tələbdir ki, ona əsasən də insanın vəzifə tutması və ya işi yerinə yetirməsi üçün diplomu və ya dərəcəsi olmalıdır.

შესასრულებლად.

კრიზისი - მწვავე პოლიტიკური სიტუაცია, რომელიც საშიშროების ქვეშ აყენებს მთავარ ინტერესებს.

კროსკულტურული კვლევა - კვლევა, რომელიც მკვლევარის საზოგადოების მიღმა საზოგადოებათა სოციალურ ფორმებს აღწერს.

კულტურა ერთი ცხოვრების წესით მცხოვრები ადამიანების მიერ მულტივალურთიერთგაზიარებული ღირებულებები, ნორმები, სიმბოლოები, ენა და ქმნილებები.

კულტურული ინტეგრაცია - კულტურის ნაწილებით შემდგარი ურთიერთშეკავშირებული მულტივალური მთლიანობის დონე.

კულტურული კაპიტალი - მაღალგანვითარებული საზოგადოებრივი ფენის გემოვნებები, რომლებიც საზოგადოებრივ და ეკონომიკურ ფუნქციასაც ითვისებს.

კულტურული მრავალსა-

Böhran kəskin siyasi vəziyyətdir ki, bu da başlıca maraqları təhlükə altına alır.

Kros-mədəni tədqiqat tədqiqatçının cəmiyyətdən kənar cəmiyyətlərin sosial formalarını təsvir etdiyi tədqiqatdır.

Mədəniyyət bir həyat qaydası ilə yaşayan insanlar tərəfindən daim qarşılıqlı paylaşılan dəyərlər, normalar, simvollar, dil və yaradıcılıq.

Mədəni inteqrasiya mədəniyyət hissələrindən ibarət qarşılıqlı əlaqəli daimi bütövlük səviyyəsi.

Mədəni kapital yüksək inkişaf etmiş ictimai təbəqənin zövqləri ki, bunlar da ictimai və iqtisadi funksiyaları da mənimsəyirlər.

Mədəni müxtəliflik ayrı-ayrı

ხეობა - ცალკეულ საზოგადოებებსა და ზოგადად მსოფლიოში არსებული დამოკიდებულებების, ღირებულებების, გემოვნების სისტემების სხვადასხვა მოდელი და გარკვეული ცოდნა.

კულტურული რელატივიზმი - მოსაზრება, რომ კულტურის ნებისმიერი ელემენტის გაგება შესაძლებელია მხოლოდ ამავე კულტურის კონტექსტში; გარკვეული სივრცის, დროისა და გარემოებების გათვალისწინებით.

ლეგალიზაცია - ერთმანეთთან სოციალურ ურთიერთობაში მყოფი ადამიანების ან საზოგადოების მიერ ძალაუფლების ქმედითუნარიანად და გამართლებულად აღიარების დონე.

ლიბერალიზაცია - სახელმწიფო ძალაუფლების შიდა და გარე კონტროლი და კერძო მენარმეობისა და თავისუფალი ბაზრისაკენ

ცემიყეტლრინ ვე უმუმიყეტლე, dnyhada movcud yanaşmaların, døyərlərin, zövqlərin sistemlərinin müxtəlif modeli və müəyyən bilik.

Mədəni relativizm elə bir fikirdir ki, mədəniyyətin hər hansı bir elementinin anlaşılması yalnız həmin mədəniyyətin kontekstində mümkündür; müəyyən məkanın, zamanın və mühitlərin nəzərə alınması ilə.

Leqallıq bir-biri ilə sosial münasibətdə olan insanların və ya cəmiyyətin tərəfindən hökmranlığın iş qabiliyyətli və doğru tanınması səviyyəsi.

Liberallaşdırma dövlət hökmranlığının daxili və xarici nəzarəti və özəl sahibkarlığa və azad bazara doğru götürülən kurs.

აღებული კურსი.

ლიბერალიზმი - ერთ-ერთი ძირითადი სკოლა საერთაშორისო ურთიერთობების კვლევებში. გამომდინარეობს ადამიანის მისწრაფებებიდან თანამშრომლობისკენ, ეკონომიკის მაქსიმალური კონტროლირებისა და მართვისათვის;

ლიბერალური ინსტიტუციონალიზმი - საერთაშორისო კვლევებში ნეოლიბერალური მიდგომა. აქცენტი გაკეთებულია თანამედროვე მსოფლიოში გლობალური ინსტიტუტების ფორმირების შესწავლაზე.

ლიბერტარიანიზმი - რწმენა, რომ პიროვნული თავისუფლების სფერო მაქსიმალურად უნდა გაფართოვდეს, რაც, თავის მხრივ, ხშირად საზოგადოებრივი გავლენის შემცირების მცდელობებთანაც ასოცირდება.

ლობი, ლობირება -

Liberalizm beynəlxalq əlaqələrin tədqiqatında ən əsas məktəblərdən biridir. İnsanın əməkdaşlığa canatmasından, iqtisadiyyata maksimal nəzarət edilməsi və idarə edilməsindən irəli gəlir

Liberal təsisatçılıq beynəlxalq tədqiqatlarda neoliberal yanaşmadır. Müasir dünyada qlobal qurumların formalaşdırılmasının öyrənilməsi vurğulanır.

Libertarianizm fərqi azadlıq sahəsinin maksimal genişlənməsinə inamdır ki, bu da öz tərəfindən tez-tez ictimai təsirin azaldılması cəhdi ilə də assosiasiya yaradır.

Lobby, lobbiləşdirmə öz

საკუთარი წარმომადგენლის მეშვეობით პოლიტიკოსისთვის საკუთარი მოსაზრებების თუ მოთხოვნების მიწოდება. ეს არის იგივე ინტერესჯგუფი, რამდენადაც ისიც საჯარო პოლიტიკაზე ზემოქმედებას ისახავს მიზნად.

ლოგიკური ანალიზი - თეორიის ჩამოყალიბება ანალიზის განსხვავებული სფეროების იდენტიფიცირებითა და მათ შორის ურთიერთკავშირით.

მაკარტიზმი - „კუდიანებზე ნადირობა“. ეს ტერმინი 1950-იან წლებში ამერიკაში სენატორ მაკარტის მიერ კომუნისტების დევნის პერიოდიდან იღებს სათავეს.

მანდატი - ზემდგომი მითითება ან დავალება, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა.

მანიფესტი - დოკუმენტი, სადაც დეტალურადაა ჩამოყალიბებული, რა პოლიტიკას გაატარებს ესა

nümayəndəsi vasitəsilə siyasətçi üçün öz fikirlərinin və ya tələblərinin çatdırılması. Bu, maraq qrupu ilə eynidir, çünki o da ictimai siyasətə təsir məqsədini daşıyır.

Məntiqi analiz analizin fərqli sahələrinin eyniləşdirilməsi və onlar arasında qarşılıqlı əlaqə ilə nəzəriyyənin formalaşdırılması.

Makkartizm “quyruqlulara ov”. Bu terminin əsası 1950-ci illərdə Amerikada senator Makkart tərəfindən kommunistlərin təqibi dövründən götürülür.

Mandat icrası məcburi olan yuxarıdan verilən göstəriş və ya tapşırıq.

Manifest bu sənəddə bu və ya digər partiyanın hakimiyyətə gəldiyi halda, hansı siyasəti keçirəcəyi ətraflı şəkildə

თუ ის პარტია ხელისუფლებებაში მოსვლის შემთხვევაში.

მასმედია - 1. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები (ბეჭდვითი, რადიო, ტელევიზია, კინო, რეკლამა და ა.შ.) 2. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ინფორმაციის სისტემატური გავრცელების პროცესი (ანუ მასობრივი კომუნიკაცია) მრავალრიცხოვან და გამო-რიზორებულ აუდიტორიაში.

მასმედია - საზოგადოებრივი ინსტიტუტების ერთობლიობა, რომლებიც დაკავებულნი არიან ფაქტების, ინფორმაციებისა და მოვლენების შეკრება-გავრცელებით.

მასტერ სტატუსი - ერთ-ერთი სტატუსი, რომელიც ფართოდ განსაზღვრავს პიროვნების სოციალურ იდენტურობას.

მატერიალური კეთილდღეობა - (სიმდიდრე) ის, რასაც ხალხი ფლობს და

göstərilir.

Kütləvi media 1. Kütləvi informasiya vasitələri (mətbəə, radio, televiziya, kino, reklam və s.); 2. Kütləvi informasiya vasitələri çoxsaylı auditoriyada məlumatın müntəzəm yayım prosesi (yəni kütləvi kommunikasiya).

Kütləvi media ictimai qurumlar birliyidir ki, bunlar da faktların, məlumatların və hadisələrin toplanılması-yayımı ilə məşğuldurlar.

Master status statuslardan biridir ki, şəxsiyyətin sosial eyniliyini geniş şəkildə müəyyənləşdirir.

Maddi firavanlıq (zənginlik) camaatın malik olduğu və gələcək nəsillərə ötürə biləcəyi.

შეუძლია მომავალ თაობებს გადასცეს.

მატერიალური კულტურა - ნებისმიერი საგანი, რომელსაც ადამიანი თავად ქმნის და თავადვე ანიჭებს მნიშვნელობას.

მატრიარქატი - კანონზომიერება, რომლის დროსაც ოჯახში ძალაუფლება ქალის ხელშია.

მატრილინური ნათესაური ხაზი - ნათესაური ხაზის დედის მხრიდან გადასვლა.

მატრილოკალური ოჯახის სისტემა - ოჯახის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინების შემდეგ წყვილი ცოლის ოჯახში ან მის სიახლოვეს რჩება.

მაღალი დონის პოლიტიკა - მიეკუთვნება ნაციონალურ უსაფრთხოებას.

მაღალი კლასი - სოციალური კლასი, რომელსაც ქმნიან მდიდარი ოჯახები. დიდი ქონება მათ დიდ ძალაუფლებასაც ანიჭებს.

Maddi mədəniyyət hər hansı bir əşyadır ki, onu insanın özü yaradır və özü də ona əhəmiyyət verir.

Matriarxat qanunauyğunluq, bu zaman ailədə hökmranlıq qadının əlində olur.

Matrilinial qohumluq xətti qohumluq xəttinə ana tərəfindən keçid

Matrilokal ailə sistemi ailənin elə bir sistemidir ki, bu zaman nikahdan sonra cütlük arvadın ailəsində və ya onun yaxınlığında qalır.

Yüksək səviyyəli siyasət milli təhlükəsizliyə aiddir.

Yüksək sinif zəngin ailələrin yaratdığı sosial sinif. Böyük əmlak onlara böyük hökmranlıq da verir.

მაჩიზმო - ძლიერი მამაკაცურობა, რაც გამოიხატება კვებნაში, ტრაბახში და ქალების მიმართ ექსპლუატაციურ დამოკიდებულებაში.

მეგაპოლისი - ორი ან მეტი მეგობლად მდებარე მეტროპოლისი, რომლებიც ისე გაფართოვდნენ, რომ მათი საზღვრები ერთმანეთს ერწყმის და ერთიან კომპლექსს ქმნის.

მედიანა რიცხვი, რომელიც ციფრთა რიგის შუაშია.

მედიკალიზაცია პირადი პრობლემების სამედიცინო ჭრილში განხილვის ტენდენცია.

მეთოდოლოგია კვლევის წარმართვის ხერხი და პროცედურა.

მეორადი შრომის ბაზარი - შრომის ბაზრის მცირე, შედარებით არასტაბილური სექტორი არასტაბილური, დაბალანაზღაურებადი და უპერსპექტივო სამსახურე-

Maçızizm həddən artıq kişilik, bu da özünü tərifləməkdə, ləvğalıqda və qadınlara qarşı istismarçı yanaşmada göstərir.

Meqapolis qonşuluqda yerləşən iki və ya çox metropolis, bunlar da elə genişlənməmişlər ki, onların sərhədləri bir-birinə birləşir və vahid kompleks yaradır.

Mediana ədəddir, bu da rəqəmlər cərgəsinin ortasında yerləşir.

Medikallaşdırma şəxsi problemlərin tibbi kəşikdə təhlili tendensiyası.

Metodologiya tədqiqatın aparılması üsulu və proseduru.

İkincili əmək bazarı əmək bazarının kiçik, nisbətən qeyri-sabit sektoru, qeyri-sabit, aşağı maaşlı və perspektivsiz iş yerləri ilə.

ბით.

მეორეული ანალიზი - კვლევა, რომელიც წინა კვლევათა შედეგად მიღებულ მონაცემთა ხელახალ ანალიზს ახდენს.

მეორეული დევიაცია - პროცესი, რომლის დროსაც ადამიანები თავის თავს განსაზღვრავენ დევიანტებად და მისდევენ ცხოვრების დევიანტურ სტილს.

მერიტოკრატია - უნარიანთა მმართველობა; პრინციპი, რომლის თანახმად, ჯილდოცა და საზოგადოებრივი მდგომარეობაც ადამიანს პიროვნული ღირსების მიხედვით ერგება.

მერკანტილიზმი - ეკონომიკური თეორია, რომელიც განსაკუთრებულ მნიშვნელობას ანიჭებს სახელმწიფოს როლს საერთაშორისო ვაჭრობისა და ქვეყნის უზრუნველყოფის საქმეში.

მეტაიდეოლოგია - ზეიდეოლოგია, საფუძველი

Təkrar analiz ötən tədqiqatların nəticəsində alınan göstəricilərin təkrar analizini edən tədqiqat.

Təkrar deviasiya elə bir prosesdir ki, bu zaman insanlar özlərini deviant kimi müəyyənləşdirir və deviant həyat tərzini sürürlər.

Meritokratiya bacarıqlıların idarəçiliyi; bu prinsipə əsasən, mükafat da, ictimai vəziyyət də insana şəxsi dəyərlərinə əsasən verilir.

Merkantilizm iqtisadi nəzəriyyədir ki, bu da beynəlxalq ticarət və ölkənin təminatı işlərində dövlətin roluna xüsusi əhəmiyyət verir.

Metaideologiya – fəvqəl-ideologiya, daha özəl ideoloji

მსჯელობისათვის უფრო კერძო იდეოლოგიური პრობლემების გარშემო.

მეტროპოლისი - მთავარი ქალაქი, რომელსაც ეკონომიკურ და სოციალურ ორბიტაში ჰყავს მოქცეული გარშემო მდებარე მუნიციპალიტეტები.

მექანიკური სოლიდარობა - სოლიდარობა, რომელიც დაფუძნებულია საერთო რწმენაზე, ღირებულებებსა და ჩვეულებებზე.

მეცნიერება - ბუნებაზე დაკვირვების სისტემური გზა. მიზებ-შედეგობრივი კავშირების ძებნა და ცოდნის თეორიაში ჩამოყალიბება.

მიგრაცია - გადაადგილება ქვეყნის მოსახლეობის ან ტერიტორიის შიგნით ან გარეთ.

მილიტარიზმი მიზნის მიღწევა შეიარაღებული ძალის გამოყენებით და ზოგადად პრობლემათა სამხედრო ძალით გადაწყვეტა.

problemlərin ətrafında müzakirə üçün əsasdır.

Metropolis baş şəhərdir ki, onun da iqtisadi və sosial orbitasına ətrafda yerləşən munisipalitetlər düşmüşlər.

Mexaniki həmrəylik ümumi inamlar, dəyərlər və adətlərə əsaslanan həmrəylik.

Elm təbiətin müşahidəsinin müntəzəm yolu. Səbəb-nəticə əlaqələrinin axtarışı və biliyin nəzəriyyədə formalaşdırılması.

Miqrasiya ölkə əhalisinin və ya ərazinin daxilinə və ya kənarına yerdəyişmə.

Militarizm məqsədin əldə edilməsi silahlı qüvvələrin istifadəsi və ümumiyyətlə, problemlərin hərbi qüvvə ilə həlli.

მინიჭებული სტატუსი - სტატუსი, რომელიც დაფუძნებულია ინდივიდუალური კონტროლის მიღმა მდგომ სოციალურ შეფასებებზე, როგორცაა, მაგალითად, რასა, სქესი ან ასაკი.

მიღწეული სტატუსი - სტატუსი, რომელიც ინდივიდუალური მცდელობისა და მიღწევების შედეგია.

მნიშვნელობა - ციფერი, რომელიც მონაცემთა სერიაში ყველაზე ხშირად ჩნდება.

მოდერნიზაციის თეორია - მოსაზრება, რომლის მიხედვითაც ეკონომიკური განვითარება დამოკიდებულია კულტურულ დამოკიდებულებებზე, რომელიც ხელს უწყობს ინდუსტრიულ სანარმოებში ინვესტირებას და მის მხარდამჭერ სისტემას.

მოდერნისტები საერთაშორისო ურთიერთობათა მკვლევრები, რომლებიც ანალიზს აწუძნებენ საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა პრინციპებზე

Verilmiş status fərdi nəzarətdən kənar duran sosial qiymətləndirmələrə, məsələn, irq, cinsiyyət və ya yaşa əsaslanan statusdur.

Əldə edilmiş status fərdi cəhdin və nailiyyətlərin nəticəsi olan status.

Qiymət göstəricilər seriyasında daha tez-tez görünən rəqəm.

Modernləşdirmə nəzəriyyəsi buna əsasən iqtisadi inkişaf mədəni yanaşmalardan asılıdır ki, bu da sənayedə investisiya qoyuluşuna və onu dəstəkləyən sistemə dəstək verir.

Modernistlər beynəlxalq əlaqələrin tədqiqatçılarıdır. Bunlar da təbiət elmləri prinsipləri üzərində qurulmuş metodların analizinə əsaslanırlar.

აგებულ მეთოდებზე.

მომუშავე მშობლების ოჯახი - ოჯახი, სადაც ქმარიც და ცოლიც მუშაობს და ორივეს აქვს წინსვლის შესაძლებლობა კარიერაში.

მონაცემები - ფაქტები, სტატისტიკა, კვლევის შედეგები და დაკვირვების შედეგად მოგროვებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც თეორიების შექმნისათვის გამოიყენება.

მონობა - ინსტიტუციონალიზებული სისტემა, რომელშიც „ბატონს“ აქვს სრული უფლება, თავის საკუთრებაში მყოფ მონებს იძულებით შეასრულებინოს სამუშაო.

მონოგამია - ქორწინება, როცა ქალს ან მამაკაცს მხოლოდ ერთი მეუღლე ჰყავს.

მოსახლეობის აღწერა მოსახლეობის რაოდენობის პერიოდული დათვლა, სადაც ასაკის, სქესის, სამუშაო ადგილისა და სხვა ფაქტების აღნიშვნაც ხდება.

İşləyən valideynlərin ailəsi bu ailədə ər və arvad da işləyirlər və hər ikisinin karyera irəliləyişi imkanı vardır.

Göstəricilər faktlar, statistika, tədqiqat nəticələri və müşahidələrin nəticəsində toplanılmış başqa məlumatdır ki, nəzəriyyələrin yaradılmasında istifadə olunurlar.

Könlük təsisatlandırılmış sistemdir ki onda “ağanın” tam hüququ var ki, ona tabe olan qullara məcburi işlər gördürsün.

Monoqamiya qadının və ya kişinin yalnız bir həyat yoldaşı olan nikahdır.

Əhalinin siyahıya alınması əhalinin sayının dövrü hesablanması, burada yaş, cins, iş yeri və başqa faktlarının qeydiyyatı da edilir.

მოსახლეობის განაწილება
- ხალხის პროპორციული შედგენილობა სხვადასხვა ადგილზე, როგორებიც არიან მსოფლიო რეგიონები, ქვეყნები, პროვინციები, შტატები, ქალაქები თუ რაიონები.

მოსახლეობის ზომა - ხალხის აბსოლუტური რაოდენობა მოსახლეობაში.

მოსახლეობის სტრუქტურა
- მოდელი, რომელიც გამომდინარეობს მოსახლეობის წევრების ასაკის, სქესის, განათლების, შემოსავლის, სამუშაო ადგილის, ოჯახური მდგომარეობის, რასისა და რელიგიის გათვალისწინებით.

მოჩვენებითი კორელაცია - ორ ცვლადს შორის კორელაცია, რომელსაც გამოხატული მიზეზობრივი საფუძველი არა აქვს.

მრავალპოლარული სისტემა - საერთაშორისო ურთიერთობების სისტემა, რომელიც ხასიათდება და-

Əhalinin bölgüsü camaatın proporsional tərkibi müxtəlif yerdə, məsələn dünya regionları, ölkələr, əyalətlər, ştatlar, şəhərlər və ya rayonlar.

Əhalinin ölçüsü camaatın mütləq sayı əhali arasında.

Əhalinin strukturu elə bir modeldir ki, əhalinin üzvlərinin yaşı, cinsi, təhsili, gəliri, iş yeri, ailə vəziyyəti, irqi və dininin nəticəsindən irəli gəlir.

Qondarma korelyasiya iki dəyişkən arasında korelyasiyadır ki, bunun da səbəb-əvası yoxdur.

Çoxqütblü sistem beynəlxalq əlaqələr sistemidir ki, güc mərkəzlərinin çoxluğu ilə xarakterizə olunur.

ლის ცენტრების სიმრავლით.

მრევლი - ადამიანების ჯგუფი, რომელიც იზიარებს რელიგიურ რწმენებსა და სიმბოლოებს.

მსოფლიოს სახელმწიფოებრივ-ცენტრისტული მოდელი - მსოფლიო პოლიტიკური სისტემა, რომელიც შეიქმნა ვესტფალიის მშვიდობის შედეგად და რომლის ცენტრალური რგოლია სახელმწიფო.

მულტიკულტურალიზმი - მიდგომა პლურალურ საზოგადოებაში ცხოვრებისადმი, რომელიც ადამიანებს მოუწოდებს, პატივი სცენ ერთმანეთს და იმ მახასიათებლებს, რაც განასხვავებს ცალკეულ ჯგუფებს.

მულტილატერალიზმი - მრავალმხრივობა; შეთანხმებულ ურთიერთობათა სისტემა სამ ან მეტ სახელმწიფოს შორის, რაც ხელშეკრულებებსა და

Kilsə camaatı insanların grúpudur ki, dini inamlar və simvollarla paylaşır.

Dünyanın dövlət-mərkəzçilik modeli dünya siyasi sistemidir ki, bu da Vestfaliya sülhü nəticəsində yaranmış və onun mərkəzi dairəsi dövlətidir.

Multikulturalizm plüral cəmiyyətdə həyata olan yanaşmadır ki, bu da insanları bir-birinə hörmət etməyə çağırır və ayrı-ayrı qrupları fərqləndirir.

Multilateralizm hərtərəfli; razılaşdırılmış əlaqələr sistemi üç və ya daha artıq dövlətlər arasında ki, bu da müqavilələrin və beynəlxalq təşkilatların nizamnamələri ilə

საერთაშორისო ორგანიზაციების წესდებებით განმსაზღვრელი ქცევის ნორმებს ემყარება.

მულტინაციონალური კორპორაცია მსხვილი და, ჩვეულებრივ, ძალიან მრავალფეროვანი კორპორაცია, რომელიც თავის საქმიანობას მრავალ ქვეყანაში აწარმოებს ფილიალებისა და წარმომადგენლობების მეშვეობით.

მუშათა კლასი - სოციალური კლასი, რომელსაც ქმნიან ღარიბი ადამიანები. ისინი ყოველწლიურად თავიანთ შრომას თავის გადასარჩენად, სამუშაო აძლევენ მათ დაბალ შემოსავალს და დაბალ პრესტიჟს.

მშვიდობის აღდგენა - მშვიდობის განმტკიცებისათვის ხელშემწყობი პირობების, მათ შორის, სამოქალაქო საზოგადოების ინსტიტუტების შექმნა.

მშვიდობის იძულება - სამხედრო მოქმედებები

müəyyən edilmiş davranış normalarına əsaslanır.

Multimilli korporasiya iri və, adətən, çox müxtəlif korporasiyadır ki, öz fəaliyyətini bir çox ölkələrdə filialların və nümayəndələrin vasitəsilə aparır.

Fəhlə sinfi sosial sinfidir ki, bunu da yoxsul insanlar yaradırlar. Onlar özlərini dolandırmaq üçün əməklərini satırlar, iş onlara aşağı gəlir və aşağı nüfuz verir.

Sülhün bərpa edilməsi sülhün bərqərar olunması üçün dəstəkverici şərtlərin, o cümlədən vətəndaş cəmiyyətinin təsisatlarının yaradılması.

Sülhün məcbur edilməsi əvvəllər başlanmış

მიმართული მშვიდობიანი დარეგულირებისაკენ ან მეომარი მხარეების ჩაბარების შესახებ წინადადებების მიღებისაკენ ადრე დანყებული ომის შესაწყვეტად.

მწვანე რევოლუცია - ხორბლის, ბრინჯისა და სხვა მარცვლეული კულტურების ახალი შტამების გამოყვანა, რამაც გამოიწვია მოსავლის გაორმაგება და გასამმაგება თითოეულ აკრ მიწის ნაკვეთზე 1950-იანი წლების ბოლო პერიოდში.

ნაყოფიერების ჯამური მაჩვენებელი - მშობიარობების საშუალო რიცხვი, რაც შესაძლებელია ქალს ჰქონდეს თავისი სიცოცხლის განმავლობაში.

ნაციონალიზმი - იდეოლოგია, რომელიც ეროვნებას განიხილავს, როგორც პოლიტიკური იდენტიფიკაციის საფუძველს.

ნაციონალიზმი - რწმენა იმისა, რომ ერთი კულტურის მქონე ადამიანებს (ანუ

müharibənin dayandırılması üçün sülhün tənzimlənməsi və ya döyüşən tərəflərin təslimi haqqında təklifə yönəlmiş hərbi əməllər.

Yaşıl inqilab buğdanın, düyünün və başqa dənəvər bitkilərin yeni növlərinin yetişdirilməsidir ki, bu da 1950-ci illərin son dövründə hər bir akr torpaqda məhsulun ikiqat və üçqat artımına səbəb oldu.

Məhsuldarlığın ümumi göstəricisi qadının ömrü boyunca mümkün olduğu doğumların orta sayıdır.

Millətçilik ideologiyadır və milləti siyasi eyniləşdirmənin əsası kimi təhlil edir.

Millətçilik bir mədəniyyəti olan insanların öz dövlətləri olmasına inamdır.

ერს) უნდა ჰქონდეთ საკუთარი სახელმწიფო.

ნაციონალური ინტერესები - ნეორეალიზმის ერთ-ერთი ძირითადი ცნება. ინტერესები განისაზღვრება სახელმწიფოს მიერ და მათ მისაღწევად გამოიყენება საგარეო პოლიტიკა.

ნაციონალური სუვერენიტეტი - საერთაშორისო ურთიერთობების თეორიასა და საერთაშორისო სამართალში ერთ-ერთი ძირითადი ცნება. ის გულისხმობს, რომ სახელმწიფო ფლობს ძალაუფლებრივ უფლებამოსილებებს მის კუთვნილ ტერიტორიაზე და რომ ის დამოუკიდებელია საერთაშორისო საკითხებში.

ნახევრად პერიფერიული ქვეყნები - ქვეყნები მსოფლიოს სისტემების თეორიაში, რომლებიც აქტიურად მონაწილეობენ გლობალურ კაპიტალისტურ ეკონომიკაში, მაგრამ მხოლოდ შეზღუდული გავ-

Milli maraqlar neorealizmin əsas anlayışlarından biridir. Maraqlar dövlət tərəfindən müəyyənləşdirilir və onların əldə edilməsi üçün xarici siyasətdən istifadə olunur.

Milli suverenitet beynəlxalq əlaqələr nəzəriyyəsi və beynəlxalq hüquqda əsas anlayışlardan biri. O, dövlətin ona aid ərazidə hökmranlıq səlahiyyətlərinə malik olduğunu nəzərdə tutur və o, beynəlxalq məsələlərdə müstəqildir.

Yarımperiferik ölkələr dünya sistemlərinin nəzəriyyəsində ölkələrdir ki, onlar global kapitalist iqtisadiyyatında aktiv iştirak edirlər, amma ticarət qaydaları və şərtlərinə məhdud təsirləri vardır.

ლენა აქვთ ვაჭრობის
წესებსა და პირობებზე.

ნეიტრალიტეტი - სახელმწიფოს ოფიციალური პოზიცია, რომელიც დაკავშირებულია სახელმწიფოს უართან გაერთიანდეს სხვადასხვა სამხედრო-პოლიტიკურ კავშირებსა და ორგანიზაციებში.

ნეოიდეალიზმი - საერთაშორისო პოლიტიკის იმგვარი ხედვა, რომელიც განსაკუთრებულად ზნეობრივ ფასეულობებზე, კერძოდ, ადამიანის უფლებებისა და ეროვნული დამოუკიდებლობის პატივისცემაზე ამახვილებს ყურადღებას.

ნეოკოლონიალიზმი - თეორიული მიდგომა, რომლის თანახმად განვითარებული ქვეყნები აგრძელებენ განვითარებადი ქვეყნების ექსპლუატაციას ეკონომიკური საშუალებებით.

ნეოკორპორატივიზმი - ტენდენცია, რომელიც და-

Neytrallıq dövlətin rəsmi mövqeyidir ki, bu da dövlətin müxtəlif hərbi-siyasi əlaqələrə və təşkilatlara birləşməsi ilə bağlıdır.

Neoidealizm beynəlxalq siyasətin elə bir nəzəridir ki, xüsusilə əxlaqi dəyərlərə, insan hüquqları və milli müstəqilliyə hörmətə diqqəti yönəldir.

Neokolonializm nəzəri yanaşmadır ki, buna əsasən inkişaf etmiş ölkələr inkişafda olan ölkələri iqtisadi vasitələrlə istismar etməyə davam edirlər.

Neokorporativizm tendensiyadır ki, Qərb

სავლურ პოლიარქიებში შე-
ინიშნება: გულისხმობს ორ-
განიზებულ ინტერესჯგუფ-
თათვის პრივილეგიების
მინიჭებასა და პოლიტიკურ
ცხოვრებაში ინსტიტუციურ
მონაწილეობას.

ნეომარქსიზმი - ერთ-ერთი
წამყვანი სკოლა
საერთაშორისო ურთიერ-
თობებში. ხაზს უსვამს
ეკონომიკურ უთანასწორო-
ბას თანამედროვე მსოფ-
ლიოში.

ნეორეალიზმი - რეალიზ-
მის თანამედროვე მიმდ-
ნარეობა, რომლის თანახ-
მად, სახელმწიფოები
რჩებიან საერთაშორისო
ურთიერთობათა ანალიზის
ერთადერთ ერთეულად.

ნეოფუნქციონალიზმი
ეფუძნება ფუნქციონა-
ლიზმის ძირითად გზავ-
ნილებს. პრიორიტეტი ეძ-
ლევა იმ დარგებს, რომ-
ლებიც ხელს უწყობენ
სახელმწიფოებს შორის
თანამშრომლობას: ჯანმ-

პოლიარქიების მუშაობა
olunur: mütəşəkkil marağ
qrupları üçün imtiyazların
verilməsi və siyasi həyatda
təsisat iştirakını nəzərdə tutur

Neomarksizm beynəlxalq
əlaqələrdə aparıcı məktəblərdən
birdir. Müasir dünyada iqtisadi
bərabərsizliyi vurğulayır.

Neorealizm realizmin müasir
cərəyanıdır və buna əsasən,
dövlətlər beynəlxalq əlaqələrin
analizinin yeganə vahidi olaraq
qalırlar.

Neofunksionalizm
funksiona-lizmin əsas
ismarıcına əsaslanır. Dövlətlər
arası əməkdaşlığa: sağlamlığın
müda-fisəinə, yeni
texnologiyalara və s. dəstək
verən sahələrə üstünlük verilir.

როელობის დაცვას, ახალ ტექნოლოგიებს და სხვ.

ნიმუში - შესასწავლი პოპულაციიდან ადამიანთა შემზღუდული რაოდენობის არჩევა მოცემული პოპულაციის წარმომადგენლებად.

ნორმატივი - ფასეულობათა და ქცევის წესების განმსაზღვრელი კატეგორია - „ის, რაც სასურველია იყოს“ და არა „ის, რაც არის“.

ნორმები - სპეციფიკური ტიპის გზამკვლევები, რომლებიც ადამიანებს გარკვეულ სიტუაციებში სწორ ქცევასა და ქმედებას კარნახობს.

ოლიგარქია - მსხვილი მონოპოლისტური კაპიტალის მქონე მცირერიცხოვანი ჯგუფის წარმომადგენელთა პოლიტიკური და ეკონომიკური ბატონობა; თვით ეს ჯგუფი.

ომი - საბრძოლო საშუალებების გამოყენება საზოგადოებებს ან საზო-

Nümunə öyrəniləsi populyasi-yadan insanların məhdud saylarının seçilməsi, verilən populyasiyanın nümayəndələri üçün.

Normativ dəyərlər və davranış qaydalarının müəyyən kateqoriyası - “yaxşı olardı ki, olsun” və “olanına” işə yox.

Normalar spesifik tip bələdcilər, bunlar insanlara müəyyən vəziyyətdə düzgün davranışı və əməli diktə edirlər.

Oliqarxiya iri monopolist kapitala malik azsaylı qrup nümayəndələrinin siyasi və iqtisadi hökmranlığı; bu qrupun özü.

Müharibə cəmiyyətlər və ya cəmiyyətin hissələri arasında mövcud narazılığın həlli üçün

გადღობის ნაწილებს შორის არსებული უთანხმოების მოსაგვარებლად.

ოპერაციული განსაზღვრება - ნათლად განსაზღვრული ინდიკატორების ნაკრები, რომელმაც ანალიზის დროს ერთ-ერთი ცვლადი უნდა წარმოადგინოს.

ორგანიზებული დანაშაული - წარმოადგენს კონსპირაციულ ჯგუფს, რომლის მიზანია ფულადი მოგება ან ძალაუფლების მოპოვება, აგრეთვე მცდელობა იყოს ხელშეუხებელი შიშის დანერგვით და კორუფციით.

ორგანული სოლიდარობა - ადამიანთა შორის ურთიერთდამოკიდებულება, რომელიც დამყარებულია მუშაობის რთულ დანაწილებზე.

ორმაგი ცნობიერება - შეუსაბამობა პიროვნების საკუთარ იდენტობასა და იმას შორის, რასაც მას საზოგადოება ანიჭებს.

mübarizə vasitələrindən istifadə edilir.

Əməli müəyyənləşdirmə aydın müəyyənləşdirilmiş indikatorlar toplusudur ki, analiz vaxtı dəyişkənlərdən birini təqdim etməlidir.

Mütəşəkkil cinayət konspirativ qrupu təqdim edir, onun məqsədi pul mənfəəti və ya hökmranlığın əldə edilməsi, eləcə də toxunulmaz qorxunun tətbiqi və korrupsiya ilə cəhdin göstərilməsidir.

Üzvi həmrəylik insanlar arasında qarşılıqlı yanaşmadır ki, işin mürəkkəb bölgüsünə əsaslanmışdır.

İkiqat məlumatlandırma şəxsiyyətin öz eyniləşdirilməsi və cəmiyyətin ona verdiyi arasında uyğunsuzluq.

ორმხრივი ნათესაური ხაზი
- ნათესაური ხაზის აღიარება როგორც მამის, ისე დედის მხრიდან.

ოჯახი - ადამიანების ჯგუფი, რომლებიც ერთმა-ნეთთან დაკავშირებულნი არიან ქორწინებით, შვილებით, მემკვიდრეობით, შვილის აყვანით, შვილის აღზრდასთან დაკავშირებული ვალდებულებებით.

ოჯახის ნეოლოკალური სისტემა - ოჯახის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინების შემდეგ წყვილი ცალკე ცხოვრობს.

პანსაციონალიზმი - ნაციონალიზმის უკიდურესი გამოხატულება, რომელშიც ყველაფერი ერთ მიზანს ემსახურება, - შეაკავშიროს მონათესავე ხალხები ექსპანსიის ან პოლიტიკური გამთლიანებისაკენ მონოდებების გზით.

პარტიკულარიზმი - თეორია, რომლის თანახმად, მეობა კერძო და არა

İkitərəfli qohum xətti qohum xəttinin tanınması həm atanın, eləcə də ananın tərəfindən

Ailə insanların qrupudur ki, bunlar da bir-biri ilə nikahla, övladları ilə, irsiliklə, uşaq götürməklə, uşağın tərbiyəsi ilə əlaqədar öhdəliklərlə əlaqədardır.

Ailənin neolokal sistemi ailənin elə bir sistemidir ki, bu zaman nikahdan sonra cütlük ayrıca yaşayır.

Panmillətçilik millətçiliyin ifrat dərəcədə ifadə olunması, onda bütün məqsədlər bir məqsədə qulluq edirlər, - qohum xalqlar ekspansiyasının və ya siyasi bütövlüyə çağırışlar yolu ilə əlaqələndirsin.

Partikularizm nəzəriyyədir ki, buna əsasən mənlilik fərdidir və ümumi xarakterdə kök

ზოგად მახასიათებელშია ფესვგადგმული.

პატერნალიზმი - ურთიერთობა, ან მართვის იმგვარი წესი, რომლის პრინციპიც მათზე ზრუნვაა, ვისაც დამოუკიდებლად საკუთარი თავის გატანა უჭირს.

პატრიარქატი - კანონზომიერება, რომლის დროსაც ოჯახში ძალაუფლება მამაკაცის ხელშია.

პატრილინური ნათესაური ხაზი - ნათესაური ხაზის მამის მხრიდან გადასვლა.

პატრილოკალური ოჯახის სისტემა - ოჯახის ისეთი სისტემა, როდესაც ქორწინების შემდეგ წყვილი ქმრის ოჯახში ან მის სიახლოვეს რჩება.

პაციფიზმი - მსოფლმხედველობა, რომელიც უარყოფს სიცოცხლის ხელყოფის უფლებას და მიმართულია კონფლიქტების უსისხლოდ მოგვარების გზების ძიებისაკენ.

salmamışdır.

Paternalizm əlaqədir və ya idarəçiliyin elə bir qaydasıdır ki, onun prinsipi də öz-özünü müstəqil şəkildə irəli çəkməkdə çətinlik çəkənlərə qayğının göstərilməsidir.

Patriarxat qanunauyğunluqdur ki, bu zaman ailədə hökmranlıq kişinin əlində olur.

Patrinal qohumluq xətti qohumluq xəttinin ata tərəfindən keçidi.

Patrilokal ailə sistemi ailənin elə bir sistemidir ki, bu zaman nikahdan sonra cütlük ərin evində və ya onun yaxınlığında yaşayır.

Pasifizm dünyagörüşü, həyata toxunma hüququnu inkar edir və münaqişələrin qansız həlli yollarının axtarışına yönəlmişdir.

პერიფერია - ტერინი, რომელიც აღნიშნავს განვითარებად ქვეყნებს. პერიფერიული ქვეყნები დამოკიდებულნი არიან „ცენტრზე“ და ნაკლებ განვითარებულნი არიან უთანასწორო დამოკიდებულების გამო.

პერიფერიული ქვეყნები - ქვეყნები მსოფლიოს სისტემების თეორიაში, რომლებიც გლობალური კაპიტალისტური ეკონომიკის ბღვარზე იმყოფებიან.

პლურალიზმი - ფართო გაგებით მრავალფეროვნებისა და სხვადასხვაგვარობის აღიარება (მრავლის არსებობა). როგორც ტერმინი იხმარება პარტიებს შორის არსებული კონკურენციის, ფასეულობათა სხვადასხვაობის და კულტურულ ნორმათა განსხვავებულობის აღსანიშნავად.

პოლიანდრია - ქორწინება, როცა ქალს

Periferiya termindir ki, inkişafda olan ölkələri bildirir. Periferik ölkələr “mərkəzdən” asılıdırlar və qeyri-bərabər yanaşmalara görə az inkişaf etmişlər.

Periferik ölkələr dünya sistemlərinin nəzəriyyəsində global kapitalist iqtisadi sərhəddə olan ölkələrdir.

Plüralizm geniş anlamda müxtəlifliyin və rəngbərəngliyin tanınmasıdır (çoxluğun olması). Termin partiyalar arasında mövcud rəqabətin, dəyərlərin müxtəlifliyinin və mədəni normaların fərqini qeyd etmək üçün istifadə edilir.

Poliandriya qadının bir neçə ərinin olduğu bir nikahdır.

რამდენიმე ქმარი ჰყავს.

პოლიარქია - სიტყვა-სიტყვით – „ბევრის მმართველობა“, როგორც წესი, თანამედროვე წარმომადგენლობითი დემოკრატიის ინსტიტუტებთან და პოლიტიკურ პროცესებთანაა დაკავშირებული.

პოლიგამია - ქორწინება, როცა ქალს ან მამაკაცს რამდენიმე მეუღლე ჰყავს.

პოლიგინია - ქორწინება, როცა მამაკაცს რამდენიმე ცოლი ჰყავს.

პოლიტიკა - სახელმწიფო მმართველობისა და მართვის ორგანოების საქმიანობა, რომელიც ასახავს ქვეყნის საზოგადოებრივ წყობას და ეკონომიკურ სტრუქტურას; სახელმწიფოებრივი, საზოგადოებრივი ცხოვრების მოვლენები, საკითხები.

პოლიტიკური პარტია - 1. საზოგადოების გარკვეული კლასის (ჯგუფის) ინტერესების გამომხატველი და

Poliarxiya hərfi mənası “çoxunun idarəçiliyi”, bir qayda olaraq, müasir təmsilçi demokratiyanın təsisatları və siyasi prosesləri ilə əlaqədardır.

Poliqamiya qadının və ya kişinin bir neçə həyat yoldaşının olmasıdır.

Poliqiniya kişinin bir neçə arvadının olduğu nikahdır.

Siyasət dövlət idarəetməsinin və idarəçilik orqanlarının fəaliyyətidir ki, ölkənin ictimai quruluşunu və iqtisadi strukturunu əks edir; dövlət, ictimai həyatın halları, məsələlər.

Siyasi partiya 1. Cəmiyyətin müəyyən sinfinin (qrupunun) maraqlarını ifadə edən və müdafiə edən siyasi təşkilatdır

დამცველი პოლიტიკური ორგანიზაცია, რომელიც ხელმძღვანელობს მის პოლიტიკურ ბრძოლას სხვა კლასებთან (ჯგუფებთან); საერთო საქმიანობით, ინტერესებით, იდეოლოგიით გაერთიანებულ ადამიანთა ჯგუფი, რომელიც მიზნად ისახავს ხელისუფლებაში მოსვლას და საკუთარი სამოქმედო პროგრამის განხორციელებას.

პოპულაცია - კვლევის დროს იმ ადამიანთა მთლიანი რაოდენობა, რომლებსაც შესასწავლი თავისებურებები ახასიათებთ.

პოპულიზმი - პოლიტიკური აზროვნების გარკვეული ნიშანია, როდესაც მოძრაობები და პარტიები საკუთარ თავს ხალხის ნების გამომხატველებად სახავენ.

პოსტმოდერნიზმი - მოსაზრება, რომლის თანახმადაც ისტორიული პროგრესით, რაციონალიზმით, კულტურ-

və başqa siniflərlə (qruplarla) siyasi mübarizəyə rəhbərlik edir; ümumi iş fəaliyyəti, maraqları, ideologiyası ilə birləşmiş insanlar qrupudur ki, onun da məqsədi hakimiyyətə gəlmək və öz fəaliyyət programını həyata keçirməkdir.

Populyasiya tədqiqat zamanı öyrəniləsi xassələri ilə şərtləndirilən insanların bütöv sayı.

Populizm siyasi təfəkkürün müəyyən quruluşu, bu zaman hərəkətlər və partiyalar özlərini xalqın iradəsinin ifadəçiləri kimi göstərir.

Postmodernizm fikirdir, buna əsasən də tarixi tərəqqi ilə, rəşionalizmlə, mədəni inteqrasiya və universal-

რული ინტეგრაციისა და უნივერსალიზაციის პროცესით შეპყრობილი თანამედროვე ეპოქა ან თავის დასასრულს უახლოვდება ან მას სხვა პროცესი დაუპირისპირდება.

პრაიმ-თაიმი - (prime time, prime პირველი, ძირითადი, უმნიშვნელოვანესი + time დრო) დროის მონაკვეთი, როცა სატელევიზიო გადაცემებს თვალყურს ადევნებს მაყურებელთა მაქსიმალური რაოდენობა.

პრესა - (press; presse; presse) პერიოდული გამოცემა (ჟურნალ-გაზეთი).

პრესატაშე - (press attashe, press representative; presse-attache, presse პრესა + attache მიმაგრებული) პირი, რომელიც ხელმძღვანელობს პრესასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

პრესბიურო - (press department; presse-bureau) საელჩოში, წარმომადგენ-

laştırma prosesi ilə bürünmüş müasir dövr ya öz sonuna yaxınlaşır və ya da onunla başqa proses qarşılaşır.

Praym-taym (prime time, prime birinci, əsas, ən başlıca + time vaxt) zaman kəsiyi, bu zaman televiziya verilişlərini tamaşaçıların maksimal sayı seyr edir.

Mətbuat (press; presse;) dövri nəşr (jurnal-qəzet)

Pressatəşə (press attashe, press representative; presse-attache, presse mətbuat + attache üzərinə bərkidilən) mətbuatla əlaqədar məsələlərə rəhbərlik edən şəxs.

Mətbuat bürosu (press department; presse-bureau) səfir-likdə, nümayəndəlikdə,

ლობებში, აგრეთვე, ყრილობებზე, კონფერენციაზე, თათბირებზე საინფორმაციო განყოფილება, ბიურო.

პრესის თავისუფლება - თავისუფლების ის ხარისხი, რომლითაც მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები სახელმწიფო და საზოგადოებრივ პრობლემებს აშუქებენ. ეს განსაკუთრებით ეხება იმ პუბლიკაციებს, რომლებშიც გაკრიტიკებულია ხელისუფლების ორგანოები. პ.თ. აზრის თავისუფალი გამოთქმის უფლებაზეა დაფუძნებული. ეს უფლება მოიცავს არჩევანის მიხედვით ზეპირად, წერილობითი თუ ბეჭდვითი, ან სხვა ნებისმიერი ფორმით ნებისმიერი სახის ინფორმაციისა და იდეების მოძიების, მიღების და გავრცელების თავისუფლებას საზღვრების მიუხედავად.

პრესკონფერენცია - მნიშვნელოვანი ინფორმაციის

ელაე და qurultaylarda, konfranslarda, iclaslarda məlumat şöbəsi, büro.

Mətbuat azadlığı kütləvi informasiya vasitələrinin dövlət və ictimai problemləri işıqlandırdıqları azadlıq səviyyəsi. Bu xüsusən də hakimiyyət orqanlarının tənqid edildiyi məqalələrə aiddir. Mətbuat azadlığı fikrin azad söylənməsi hüququna əsaslanmışdır. Bu hüquq seçkiyə əsasən şifahi, yazılı və ya mətbəə və ya başqa formada istənilən növdə məlumatın və ideyaların axtarışı, qəbulu və ya yayımı azadlığını əhatə edir, sərhədlərə baxmayaraq.

Mətbuat konfransı mühüm məlumatın yayımlanması məq-

გავრცელების მიზნით ოფიციალურად მონვეული რადიო-ტელევიზიის, უურნალ-გაზეთების წარმომადგენელთა შეკრება.

პრესმდივანი - მაღალი თანამდებობის პირის ან დანესებულების წარმომადგენელი, რომელიც პრესას აწვდის ინფორმაციას თანამდებობის პირის, დანესებულების სამომავლო და მიმდინარე საქმიანობის შესახებ.

პრესრელიზი - გამოქვეყნებული მასალა სასწრაფოდ გამოსაქვეყნებელი მასალების შემცველი რომელიმე საერთაშორისო ორგანიზაციის მმართველობითი ორგანოს ან სამთავრობო დანესებულების მიერ გამოშვებული მასმედიის წარმომადგენლებისთვის (უპირატესად, ბეჭდვითი) განკუთვნილი სპეციალური ბიულეტენი.

პრესტიჟი - სოციალური შეფასება, პატივისცემა ან

sədilə rəsmi çağırılan radio-televiziya, jurnal-qəzetlərin nümayəndələrinin toplantısı.

Mətbuat katibi yüksək vəzifəli şəxsin və ya müəssisənin nümayəndəsi ki, mətbuata vəzifəli şəxsin, müəssisənin gələcək və hazırkı fəaliyyəti haqqında məlumat verir.

Presreliz kütləvi medianın nümayəndələri üçün (əsasən də mətbəə) dərhal çap ediləsi materiallardan ibarət hər hansı bir beynəlxalq təşkilatın idarəetmə orqanı və ya hökumət müəssisəsi tərəfindən buraxılan material

Nüfuz sosial qiymətləndirmə, hörmət və ya dəyər vermədir və

დაფასება, რომელიც ენიჭება ადამიანს ყველა იმ თვისებების გათვალისწინებით, რომელსაც საზოგადოება მაღალ შეფასებას აძლევს.

პრესცენტრი - სხლომის, კონფერენციის, თათბირის, სპორტული შეჯიბრების მიმდინარეობისას ან რომელიმე ორგანიზაციასთან, ხელისუფლების ორგანოსთან მუდმივად არსებული საინფორმაციო მომსახურების განყოფილება.

პრივატიზაცია - სახელმწიფო საკუთრების საზოგადოებრივიდან კერძო სექტორისთვის გადაცემა.

პროგნოზირებადი სოციალიზაცია - რწმენების, ნორმებისა და ღირებულებების მორგების დაწყების პროცესი იმ სოციალიზაციასთან, რომელიც უნდა გაიაროს ინდივიდმა.

პროდუქტიულობა - შედეგი, რომელიც პრომიტიმა და სხვა რესურსმა შეიძლება წარმოშვას.

cəmiyyətin yüksək dəyər verdiyi xassələrin nəzərə alınması ilə insana verilir.

Mətbuat mərkəzi iclasın, konfransın, toplantının, idman yarışmasının gedişində və ya hər hansı bir təşkilatla, hakimiyyət orqanı ilə daim mövcud informasiya xidmətinin şöbəsi.

Privatizasiya (özəlləşdirmə) dövlət əmlakının ictimaidən özəl şöbəyə verilməsi.

Proqnozlaşdırılan sosiallaşdırma insanın keçməli olduğu sosiallaşdırma ilə inamların, normaların və dəyərlərin uyğunlaşdırılmasının başlanğıc prosesi

Produktivlik əmək və digər resurla yaranan bir nəticədir.

პროლეტარიატი - კაპიტალისტური საზოგადოების წევრები, რომლებსაც არა აქვთ კონტროლი პროდუქციაზე.

პროტექციონიზმი - ადგილობრივ მენარმეთა დაცვის მიზნით იმპორტის შეზღუდვა კვოტებისა თუ ტარიფების დაწესების მეშვეობით.

პროფესიები - ძირითადი საქმე, პრომიითი საქმიანობა, რომელიც მოითხოვს განსაზღვრულ მომზადებას და წარმოადგენს შემოსავლის ძირითად წყაროს.

ჟურნალი - პერიოდული გამოცემა წიგნის სახისა.

ჟურნალისტი - პროფესიონალი ლიტერატურული მუშაკი, რომელიც ჟურნალისტიკას მისდევს.

ჟურნალისტიკა - ლიტერატურულ-პუბლიცისტური მოღვაწეობა ჟურნალ-გაზეთებში.

რაოდენობრივი კვლევა - კვლევა, რომელიც მონაცემთა სტატისტიკურ ანა-

Proletariat kapitalist cəmiyyətinin üzvləri, onların məhsul üzərində nəzarətləri yoxdur.

Proteksionizm yerli sahibkarların müdafiəsi məqsədilə idxalın məhdudlaşdırılması, kvotaların və ya tariflərin təsis edilməsi vasitəsilə.

Peşələr əsas iş, əmək fəaliyyətdir ki, müəyyən hazırlıq tələb edir və əsas gəlir mənbəyini təqdim edir.

Jurnal kitab şəklində dövrü nəşr.

Jurnalist peşəkar ədəbi işçidir ki, jurnalistikayı öyrənir.

Jurnalistika jurnal-qəzetlərdə ədəbi-publisistik fəaliyyət

Say tədqiqatı göstəricilərin statistik analizinə əsaslanan tədqiqatdır.

ლიზს ემყარება.

რასა - ადამიანთა ჯგუფი, რომლის წევრებიც საკუთარ თავებს გენეტიკურად განსხვავებულად მიიჩნევენ (და ასევე მიიჩნევიან სხვების მიერაც).

რასიზმი - დოქტრინა, რომ რასები არიან ბიოლოგიურად აღმატებულნი ან არასრულფასოვანნი.

რეალიზმი - საერთაშორისო ურთიერთობების ერთ-ერთი ძირითადი სკოლა. სახელმწიფოები გამოდიან, როგორც ანარქიული საერთაშორისო ურთიერთობების ერთადერთი აქტორები.

რეალპოლიტიკა - საერთაშორისო ურთიერთობებში თეორიული მიდგომა. ეყრდნობა წინაპირობას, რომ ქვეყნები ემზადებოდნენ ომისათვის მშვიდობის შესანარჩუნებლად.

რევიზიონიზმი - ფუძემდებლური იდეების გადასინჯვა.

ირკ insanlar qrupudur ki, onun üzvləri də özlərini genetik cəhətdən fərqli hesab edirlər (və başqaları tərəfindən də belə qəbul olunurlar).

ირჩილი doktrina ki, irqlər bioloji cəhətdən ali və ya tam dəyəərə malik deyillər.

Realizm beynəlxalq əlaqələrin ən əsas məktəblərindən biridir. Dövlətlər anarxist beynəlxalq əlaqələrin yeganə hərəkətçisi kimi çıxış edirlər.

Realpolitika beynəlxalq əlaqələrdə nəzəri yanaşma. Belə bir ilkin şərtə əsaslanır ki, ölkələr sülhün qorunub saxlanması üçün müharibəyə hazırlaşdırlar.

Revizionizm təməli ideyalara yenidən baxış.

რევოლუცია - სიტყვა-სიტყვით ბრუნვა-ტრიალი. იგი ციკლურ ცვლილებებს ნიშნავს, არსებული წეს-რიგის მსხვერვისა და ახლით შეცვლას გულისხმობს.

რელატივიზმი - ფილოსოფიური შეხედულება, რომელიც ობიექტური, „აბსოლუტური“ საზომის არსებობას უარყოფს და ამტკიცებს, რომ „ყველაფერი შეფარდებითია“ და ნებისმიერი მსჯელობა აზრს იძენს მხოლოდ საკუთარ კონტექსტთან მიმართებაში.

რელიგია - რწმენებისა და პრაქტიკის სისტემა, რომელიც აერთიანებს ადამიანებს ჯგუფებად.

რელიგიური ინოვაცია - ახალი რელიგიების დაარსების ან არსებულის შეცვლის მცდელობა ადამიანების საჭიროებების უკეთ დაკმაყოფილების მიზნით

რეპრეზენტაციული აზროვნება - ერთი საგნის მეორით აღნიშვნის უნარი.

İnqilab hərfən hərlənmə-dövriyyə. O, dövri dəyişiklikləri bildirir, mövcud qayda-qanunun uçurulması və yenisi ilə əvəz edilməsini nəzərdə tutur.

Relativizm fəlsəfi nəzərdir ki, obyektiv, “mütləq” ölçünün olmasını inkar edir və təsdiq edir ki, “hər şey nisbidir” və istənilən bir müzakirə öz kontekstinə nisbətən əhəmiyyət əldə edir.

Din inam və təcrübə sistemidir ki, insanları qruplarda birləşdirir.

Dini innovasiya yeni dinlərin əsasının qoyulması və ya mövcudun dəyişdirilməsi cəhdi-dir, insanların tələbatlarının daha yaxşı ödənilməsi məqsədilə

Reprezentativ düşüncə bir əşyanın ikincisi ilə qeyd edilməsi bacarığı.

რესოციალიზაცია - ნორმებისა და ღირებულებების ახალი წყების გათავისება, რომელიც სრულიად განსხვავებულია აქამდე ჩვენთვის არსებული ნორმებისა და ღირებულებებისაგან.

რეტრიტიზმი - კულტურის მიერ დასახული მიზნებისა და საშუალებების მითოვება.

რიტუალი - მოქმედებების სტანდარტული სისტემა, რომელიც გამოიყენება კონკრეტული ცერემონიების ან სხვა შემთხვევების დროს.

რიტუალიზმი - საშუალებების ბრმად მიყოლა.

როლი - იმ ქცევების, ნებისმიერი პიროვნებისაგან მოსალოდნელი დამოკიდებულებების, ვალდებულებებისა და უპირატესობების ერთობლიობა, რომელიც იკავებს გარკვეულ სტატუსს.

საგარეო პოლიტიკა - პრიორიტეტების, პრინციპებისა და მოქმედებების

Resosiallaşdırms normaların və dəyərlərin dəstəni mənimsəməkdir ki, bu da indiyə qədər bizim üçün mövcud normalar və dəyərlərdən tamamilə fərqlidir.

Retritizm mədəniyyət tərəfindən qarşıya qoyulan məqsədlərin və vasitələrin buraxılması.

Ritual (mərasim) əməllərin standart sistemidir ki, konkret mərasimlər və ya hadisələr zamanı istifadə olunur.

Ritualizm kor-koranə vasitələrin izlənilməsi

Rol müəyyən statusa malik hər hansı bir fərddən gözlənilən davranışların, yanaşmaların, öhdəliklərin və üstünlüklərin birliyidir.

Xarici siyasət əsas məsələlərin, prinsiplərin və əməllərin sistemidir ki, dövlət

სისტემა, რომელთა რეალიზაციას ახდენს სახელმწიფო მსოფლიოსთან ურთიერთობებში სახელმწიფო საზღვრებს მიღმა.

საგარეო პოლიტიკის შედარებითი ანალიზი - გამოკვლევის ერთ-ერთი მიმართულება, რომელიც შეისწავლის სახელმწიფოთა საგარეო პოლიტიკური ქცევის მოდელს.

საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციები - დაფუძნებულნი არ არიან სახელმწიფოთაშორისო შეთანხმებების საფუძველზე და მოქმედებენ არა მხოლოდ ერთი ქვეყნის საზღვრებში (ამიტომ მათ ზოგჯერ უწოდებენ ტრანსნაციონალურს). ამასთან, მათი მოღვაწეობა არ არის მიმართული მოგების მიღებაზე.

საერთაშორისო და შიდა პოლიტიკა - ტერმინი შემოღებულია სამეცნიერო ბრუნვაში იმ სახელმწიფოს პოლიტიკის განსაზღვრის

dünya ilə münasibətdə dövlət sərhədlərindən kənarında gerçəkləşdirir.

Xarici siyasətin nisbi analizi - tədqiqatın istiqamətlərindən biridir ki, dövlətlərin xarici siyasi davranış modelini öyrənir.

Beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları dövlətlərarası razılaşmaların əsasında yaranmışlar və təkcə bir ölkənin hüdüdlərində fəaliyyət göstərmirlər (buna görə də bəzən onları transmilli də adlandırırlar). Bununla yanaşı, onların fəaliyyəti mənfəətin əldə edilməsinə yönəlməmişdir.

Beynəlxalq və daxili siyasət termini elmi dövriyyədə eyni zamanda həm daxili və eləcə də beynəlxalq aspekti olan dövlətin siyasətinin

მიზნით, რომელსაც იმავე დროულად გააჩნია როგორც შიდა, ასევე საერთაშორისო ასპექტი.

საერთაშორისო პოლიტიკური კვლევების დარგი, რომელიც სწავლობს თეორიაში ისეთ ფაქტორებს, როგორებიცაა წარმომავლობა, კულტურა, ეთნიკურობა.

საკონსტიტუციო კონვენცია - ქმედებებისა და ქცევის წესები, რომლებიც არა კანონს, არამედ ჩვეულებასა და პრეცედენტს ემყარება.

სამთავრობათაშორისო ორგანიზაციები - ინსტიტუტები, რომლებიც დაფუძნებულია მათი წევრი სახელმწიფოების მიერ საერთაშორისო შეთანხმებების საფუძველზე.

სამოქალაქო რელიგია - ტერმინი, რომლის მიხედვითაც ერს ისტორია, ღირებულებები და დაწესებულებები ღვთის წყალობის შედეგად ეძლევა.

müəyyənləşdirilməsi məqsədilə təsis edilmişdir.

Beynəlxalq siyasi tədqiqatlar sahəsi mənsubiyyət, mədəniyyət, etniklik kimi amilləri nəzəriyyəyə də öyrənən sahədir.

Konstitusiya Konvensiyası əməllərin və davranışların qaydasıdır ki, nəinki qanuna, eləcə də adət və presedentə əsaslanır.

Hökumətlərarası təşkilatlar qurumlardır ki, onlara üzv dövlətlər tərəfindən beynəlxalq razılaşmalar əsasında təməli qoyulmuşdur.

Mülki din termindir ki, bunun əsasında millətə tarix, dəyərlər və müəsisələr allaha ibadət nəticəsində verilir.

სამშვიდობო ოპერაციები - ფართო ცნება, რომელიც მოიცავს სხვადასხვა ქმედებებს, მათ შორის სამხედროების მონაწილეობას კონფლიქტის დარეგულირებაში.

სამხედრო ინტერვენცია - ერთი ქვეყნის შეიარაღებული ჯარების გამოყენება სხვა ქვეყნის, ანუ ინტერვენციის ობიექტის, ხელისუფლებაზე გავლენის მოსახდენად.

სანდობა ერთი და იმავე ან სხვა მკვლევარის მიერ განმეორებითი კვლევის დროს მიღებული შედეგების მსგავსების ხარისხი.

სანქციები - ჯილდო სოციალური ნორმების მორჩილებისათვის და დასჯა მათი დარღვევისათვის.

საყოველთაო კეთილდღეობის სახელმწიფო - სახელმწიფო, რომელიც იღებს პასუხისმგებლობას საკუთარი მოქალაქეების კეთილდღეობაზე ისეთ სფეროებში, როგორცაა

Dinc əməliyyatlar geniş anlamdır ki, müxtəlif əməlləri, o cümlədən hərbiçilərin münaqişənin tənzimlənməsində iştirakını əhatə edir.

Hərbi intervensiya bir ölkənin silahlı ordusunun başqa ölkənin, yəni intervensiya obyektinin hökumətinə təsir göstərməsi üçün istifadə olunur.

Etibarlılıq eyni və ya başqa tədqiqatçının tərəfindən təkrar tədqiqat zamanı alınan nəticələrin oxşarlıq dərəcəsi.

Sanksiyalar sosial normaların itaəti üçün mükafat və onların pozulması üçün cəza.

Ümumi firavanlıq dövləti sağlamlıq, təhsil, yaşayışla təminat, sosial təhlükəsizlik və iş şərtləri kimi sahələrdə öz vətəndaşlarının firavanlığında üzərinə məsuliyyət götürür.

ჯანდაცვა, განათლება, საცხოვრებლით უზრუნველყოფა, სოციალური უსაფრთხოება და სამუშაო პირობები.

საშუალო - საშუალო მაჩვენებელი, რომელიც მონაცემთა სერიის ციფრების შეკრებით და მიღებული ჯამის მონაცემთა რაოდენობაზე გაყოფით მიიღება.

საშუალო კლასი - სოციალური კლასი, რომელიც მოიცავს ადამიანთა იმ ჯგუფებს, რომლებიც ფლობენ შედარებით მცირე საკუთრებას, მაგრამ მათი საქმიანობა უზრუნველყოფს მათ საშუალო შემოსავლით, პრესტიჟითა და ავტორიტეტით.

სახელდების თეორია - თეორია იმის შესახებ, რომ ადამიანები იძენენ დევიანტურ სოციალურ იდენტობას და მისდევენ ცხოვრების დევიანტურ სტილს, რადგანაც სხვები მას დევიანტად აღიქვამენ და აიძულებენ,

Orta orta göstəricidir ki, göstəricilər seriyası rəqəmlərinin toplanılması ilə və alınan cəmin göstəricilərin sayına bölməklə alınır.

Orta sinif sosial sinifdir ki, insanların həmin qruplarından ibarətdir, hansılar nisbətən kiçik əmlaka malikdirlər, amma onların fəaliyyəti onların orta gəlirini, nüfuz və avtoritetlərini təmin edir.

Adlandırma nəzəriyyəsi nəzəriyyə onun haqqındadır ki, insanlar deviant sosial eynilik əldə edir və deviant həyat tərzini yaşayırlar, çünki başqaları onları deviant kimi qəbul edir və onları təcrid olunmuş hiss etməyə məcbur

თავი გარიყულად იგრძნოს.

სახელმწიფო - აბსტრაქტული ერთეული, რომელიც შედგება პოლიტიკური ინსტიტუტებისაგან და სხვა ორგანიზაციებისაგან, რომელთა ფუნქციასაა კონკრეტული ტერიტორიის მართვა

სეგრეგაცია - ჯგუფებს შორის კონტაქტის კანონით გათვალისწინებული ტრადიციული შეზღუდვა ან აკრძალვა რასის, ეთნიკურობის, სქესისა და ასაკის კრიტერიუმებზე დაყრდნობით.

სეკულარიზაცია - პროცესი, რომლის დროსაც, ადამიანები და მათი სოციალური ინსტიტუტები უფრო ინტერესდებიან მინიერი საკითხებით, ვიდრე სულიერით. სეკულარიზაციას ხშირად უკავშირებენ მოდერნიზაციას.

სეკულარიზმი - თვალსაზრისი, რომ რელიგია საერო საქმიანობაში არ უნდა

ედირღ.

Dövlət mütləq vahiddir ki, siyasi təsisatlardan və başqa təşkilatlardan ibarətdir, bunların da funksiyası konkret ərazinin idarə edilməsidir.

Seqreqasiya irq, etnik mənsubiyyət, cins və yaş kriterilərinə əsaslanaraq qruplar arasında əlaqənin qanunla nəzərdə tutulmuş ənənəvi məhdudlaşdırması və ya qadağası.

Sekularizasiya prosesdir ki, bu zaman insanlar və onların sosial təsisatları dünyəvi məsələlərlə daha çox maraqlanırlar, nəinki dini məsələlərlə. Sekularizasiyanı tez-tez modernizasiya ilə əlaqələndirirlər.

Sekularizm nöqtəyi-nəzərdir ki, din ümumi işlərə müdaxilə etməli deyil; bir qayda olaraq,

ეროდეს; როგორც წესი, ეკლესიისა და სახელმწიფოს გამიჯვნის მცდელობა.

სეპარატიზმი - არსებული პოლიტიკური წესრიგიდან გამოყოფის სურვილი და მოუკიდებელი სახელმწიფოს შექმნის მიზნით.

სექსიზმი - არათანასწორი მოპყრობა ქალებისა და მამაკაცების მიმართ, რაც ეფუძნება სქესს ან გენდერს და რომელიც ხშირად გულისხმობს უარყოფით განწყობასა და ქალების დისკრიმინაციას.

სექტა - მცირერიცხოვანი ჯგუფი, რომელიც მკაცრ მოთხოვნებს უყენებს საკუთარ წევრებს და იმიჯდება ფართო საზოგადოებისაგან.

სიკვდილიანობის მაჩვენებელი - მოსახლეობის ამა თუ იმ ნაწილში სიკვდილიანობის შედარებითი სიხშირე.

სიმბოლო - თავისი პირდაპირი დანიშნულების

kilsənin və dövlətin bir-birindən ayrılması cəhdi.

Separatizm mövcud siyasi qaydadan ayrılma istəyi, müstəqil dövlətin yaradılması məqsədilə.

Seksizm qadınlara və kişilərə qarşı qeyri-bərabər yanaşmadır ki, cinsə və ya genderə əsaslanır və bir çox hallarda mənfi əhval-ruhiyyəni və qadınların diskriminasiyasını nəzərdə tutur.

Sekta azsaylı qrupdur ki, bu da öz üzvlərinə qarşı sərt tələblər irəli sürür və geniş cəmiyyətdən ayrılır.

Ölüm göstəricisi əhalinin bu və ya digər hissəsində ölümün nisbi sıxlığı.

Simvol öz birbaşa təyinatından başqa xüsusi

გარდა, სხვა განსაკუთრებული მნიშვნელობის მქონე უესტი, გამოსახულება, საგანი ან დიზაინი.

სიმბოლური უესტი უესტი, რომელსაც მიღებული აქვს სიმბოლური მნიშვნელობა, გავრცელებული ერთი და იმავე კულტურის ხალხს შორის.

სიონიზმი - „ებრაული სამშობლოს“ დაფუძნებისკენ მიმართული მოძრაობა.

სიცოცხლის საშუალო ხანგრძლივობა - დარჩენილი სასიცოცხლო წლების საშუალო რაოდენობა მოცემული ასაკის ცალკეული ინდივიდისათვის.

სიცოცხლის ხანგრძლივობა - ადამიანის ცხოვრების წლების მაქსიმალური რაოდენობა.

სოციალიზაცია - იმ რწმენების, ნორმებისა და ღირებულებების შექმნის პროცესი, რომლებიც მისაღებია საზოგადოებისთვის და რომელთა ქონსაც საზოგა-

əhəmiyyətə malik olan jest, təsvir, əşya və ya dizayn.

Simvolik jest simvolik əhəmiyyət qəbul etmiş jestdir ki, eyni mədəniyyətə malik xalqlar arasında qəbul edilmişdir.

Sionizm “Yəhudi vətəninin” əsaslandırılmasına yönəlmiş hərəkət.

Həyatın orta müddəti verilən yaşın ayrı-ayrı fərdləri üçün ömrün qalan illərinin orta sayı.

Həyatın müddəti insanın həyat illərinin maksimal sayı.

Sosiallaşdırma cəmiyyət üçün qəbul edilən inamların, normaların və dəyərlərin qazanılması prosesi və cəmiyyətin və ya sosial qrupun da bizlərdən, onun üzvləri

დოება ან სოციალური ჯგუფი მოელის ჩვენგან, როგორც მისი წევრებისაგან.

სოციალიზმი კაპიტალიზმის ინდივიდუალური კონკურენციის ჩანაცვლების მცდელობა სოციალური თანამშრომლობის ზოგი ფორმით, სადაც საზოგადოების ინტერესები და საჭიროებები შეძლებულთა სარგებელზე ნინ დგას.

სოციალური - განზრახული და არა ინსტინქტური ქცევა. დამოკიდებულია სხვების მიერ შექმნილ სოციალურ კონდიციებზე და ზემოქმედებას ახდენს სხვა სოციალურ პირებზე.

სოციალური ინფიცირება - ერთი ადამიანიდან მეორეზე განწყობისა თუ ქცევის სწრაფი და არაგანზრახული გავრცელება.

სოციალური კლასი - ადამიანები, რომლებიც დგანან სოციალური კლასიფიკაციის სისტემის ერთსა და იმავე დონეზე.

olaraq, bunlara malik olmağımız gözlenilir

Sosializm kapitalizmin sosial əməkdaşlığın ümumi forması ilə fərdi rəqabətinin əvəzedilməsi cəhdi, burada cəmiyyətin maraqları və ehtiyacları imkanlıların faydasından irəlidə durur.

Sosial niyyətli davranışdır ki, instinktiv deyil. Başqaları tərəfindən yaradılmış sosial kondisiyalardan asılıdır və başqa sosial şəxslərə də təsir göstərir.

Sosial yoluxma bir insandan başqasına əhval-ruhiyyənin və ya əməlin tez və qərəzsiz yayımlandırılması.

Sosial sinif sosial təsnifat sisteminin eyni səviyyəsində duran insanlar.

სოციალური კონტროლი - საზოგადოების მცდელობა, მართოს საკუთარი თავი; მექანიზმი, რომლითაც ხდება სოციალური ნორმების გაძლიერება და მათი პოტენციური დარღვევების აღკვეთა.

სოციალური მობილობა - ადამიანთა გადაადგილება ერთი სოციალური პოზიციიდან მეორეში, ზემოთ ან ქვემოთ.

სოციალური რევოლუცია - სახელმწიფოებრივ და კლასობრივ წყობაში საზოგადოების სწრაფი და ძირეული გარდაქმნა.

სოციალური სოლიდარობა - მდგომარეობა, რომლის შედეგად განსაზღვრული სოციალური ძალები ხალხს ერთად კრავს.

სოციალური სტრუქტურა - შედარებით მყარი, სოციალური ურთიერთობების თუ სოციალური პოზიციების მტკიცე პარადიგმები, რომლებზეც ინდივიდებს

Sosial nəzarət cəmiyyətin cəhdidir ki, özünü idarə etsin; mexanizmdir ki, bununla da sosial normaların gücləndirilməsi baş verir və onların potensial pozuntularının qarşısı alınır.

Sosial səfərbərlik insanların bir eyni sosial mövqedən ikinciyə, yuxarı və ya aşağı yerdəyişməsi.

Sosial inqilab dövlət və sinif quruluşunda cəmiyyətin sürətli və əsaslı yenidən qurulması.

Sosial həmrəylik vəziyyətdir ki, bunun nəticəsində müəyyən edilmiş sosial qüvvələr xalqı bir yumruq ətrafında birləşdirir.

Sosial struktur nisbətən möhkəm, sosial münasibətlərin və ya sosial mövqelərin möhkəm paradıqmalarıdır ki, onların üzərində fərdlərin nəzarəti azdır.

აქვთ მცირე კონტროლი.

სოციალური ფაქტები - სოციალური ცხოვრების დამკვიდრებელი წესები, რომელიც ინდივიდს მოქმედების გარკვეული ფორმისკენ უბიძგებს.

სოციოლოგია - მეცნიერება ადამიანთა საზოგადოებაზე. მოიცავს როგორც სოციალურ ქმედებებს, ასევე სოციალური ურთიერთობების ორგანიზაციას.

სოციოლოგიური წარმოდგენა - პირადი გამოცდილებების აღქმის გზა სამყაროში მიმდინარე პროცესების მიხედვით.

სტამბა - წარმოება, სადაც ბეჭდავენ წიგნებს, ჟურნალებსა და სხვა გამოცემებს

სტანდარტული გადახრა - სტატისტიკური საზომი იმისა, რამდენად შორდება აღრიცხული ნიმუში საშუალო ან სხვა ცენტრალურ მაჩვენებელს.

სტატუსთა ნაკრები - სო-

Sosial faktlar sosial həyatın bərqərar olunmuş qaydalarıdır ki, fərdə hərəkətin müəyyən formasına tərəf təkan versin.

Sosiologiya insanların cəmiyyəti haqqında elm. Həm sosial əməllərdən, eləcə də sosial əlaqələrin təşkilindən ibarətdir.

Sosioloji təsəvvür şəxsi təcrübələrin qavranılması yolu dünyada baş verən proseslərə əsasən.

Mətbəə kitabların, jurnal-qəzetlərin və başqa nəşrlərin dərc olunduğu yer

Standart əyilmə statistik ölçüdür ki, hesabatla alınan nümunə orta və ya başqa mərkəzi göstəricidən nə dərəcədə uzaqlaşır.

Statusların toplumu istənilən

ციალური პოზიციების სრული სპექტრი, რომელიც აქვს ნებისმიერ ერთ პი-როვნებას მოცემულ დროს.

სტატუსი - პოზიცია საზოგადოებრივ წყობაში, რომელიც განსაზღვრავს, ვინ ვართ ჩვენ სხვებთან მიმართებით.

სტატუსის მქონე ჯგუფი - რასაზე, რელიგიაზე, პირად გემოვნებასა და სხვა არაეკონომიკურ ფაქტორებზე დაფუძნებული ჯგუფები, რომლებიც სოციალური იერარქიის დაარსებას უწყობენ ხელს.

სტერეოტიპები - ფიქსირებული, გამარტივებული ან დამახინჯებული განზოგადებები, რომლებიც დაკავშირებულია სოციალურ ჯგუფთან და მის წევრებთან და გაზიარებულია კულტურულ კონტექსტში.

სტეტიზმი - ფრანგული სიტყვაა და ნიშნავს სახელმწიფოებრიობას. იგი ემყარება მოსაზრებას, რომ

bir şəxsiyyətin verilən vaxtda sosial mövqələrinin tam spektridir.

Status ictimai quruluşda mövqedir ki, başqaları ilə münasibətdə kim olduğumuzu müəyyənləşdirir

Statusa malik qrup irqə, dinə, şəxsi zövqə və başqa qeyri-iqtisadi amillərə əsaslanan qruplardır ki, sosial iyerar-xiyanın təməlinin qoyulmasına dəstək verir.

Stereotiplər təsbih edilmiş, sadələşdirilmiş və ya dəyişdirilmiş ümumiləşdirmələr ki, sosial qrupla və onun üzvləri ilə əlaqədardır və mədəni kontekstdə paylaşılır.

Stetizm fransız sözüdür və dövlətçiliyi bildirir. O, dövlətin müdaxiləsinin siyasi problemlərin həlli və iqtisadi və sosial

სახელმწიფო ჩარევა ყველაზე უპრიანი გზაა პოლიტიკური პრობლემების გადასაწყვეტად და ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ხელშესაწყობად.

სტრუქტურული რღვევა - შეუსაბამობა სოციალურ მოლოდინებს, კულტურულ მიზნებსა და ამ მიზნების მისაღწევად საჭირო საშუალებებს შორის.

სტრუქტურული ხელსაყრელობა - სოციალური წყობის ასპექტები, რომლებიც ამარტივებს კოლექტიურ ქმედებას.

სუბკულტურა - განსაზღვრული ნორმების, ღირებულებების, ენის, ცოდნის, სიმბოლოების ერთობლიობა, რომელიც საზოგადოების მცირე ჯგუფს დომინანტი კულტურისაგან გამიჯნვაში ეხმარება.

სუპერეგო - ფროიდის ტერმინი, რომელიც გულისხმობს სინდისს – ადამიანის

inkışafın dēstēklēndirilmēsi ūçūn ən yaxşı yol olduđu fikrinə əsaslanır.

Struktur pozuntusu sosial gözlēntilər, mādəni məqsədlər və bu məqsədlərin əldə edilməsi ūçūn lazımı vasitələr arasında qeyri-müvafiqsizlikdir.

Struktur əlverişliyi sosial quruluşun aspektləridir ki, onlar kollektiv əməli sadələşdirirlər.

Submādəniyyət müəyyən edilmiş normaların, dəyərlərin, dilin, biliyin, simvolların birliyidir ki, cəmiyyətin kiçik qrupuna dominant mādəniyyətdən ayrılmaqda köməklik edir.

Superego Freydin terminidir ki, vicdanı nəzərdə tutur – insanın psixikasının o hissəsini

ფსიქიკის ის ნაწილი, რომელიც ითავისებს საზოგადოების მოსაზრებას კარგისა და ცუდის შესახებ.

ტელევიზორი - რადიო-ტექნიკური მოწყობილობა, აპარატი, რომელიც იღებს ტელეგადაცემებს და მათ თანმხლებ ბგერებს.

ტელემაყურებელი - ტელეგადაცემის მაყურებელი.

ტერორიზმი - ძალადობის გამოყენება; მუქარა მშვიდობიანი მოსახლეობის მიმართ პოლიტიკური გამომძალველობის, იძულების ან პროპაგანდის მიზნით.

ტოტალიტარიზმი - პოლიტიკური სისტემა, რომელიც კრძალავს საზღვარსა და მოსაზრების ან პოლიტიკური პარტიის არსებობას და სახელმწიფოს შეუძლია აკონტროლოს მოქალაქეთა ცხოვრების უმეტესი ასპექტი.

ტოტალური ინსტიტუტები - ორგანიზაციები, რომლებიც

ki cəmiyyətin yaxşı və pis haqqında fikrini mənimsəyir.

Televizor radiotexniki cihaz, aparatdır ki, televiziya verilişlərini və onları müşayiət edən səsləri qəbul edir.

Televiziya tamaşaçısı televiziya verilişinin tamaşaçısı.

Terrorizm zorakılığın tətbiqi; dinc əhaliyə qarşı siyasi təqib, məcburiyyət və ya təbliğat məqsədilə edilən hədə-qorxu.

Totalitarizm siyasi sistemdir ki, əks fikri və ya siyasi partiyanın varlığını qadağan edir və dövlət vətəndaşların həyatının əksər aspektinə nəzarət edə bilər.

Total təsisatlar təşkilatlardır ki, məqsədyönlü şəkildə xarici

მიზანმიმართულად იმყოფებიან გარე სამყაროსაგან იზოლაციაში და არსებობენ მკაცრად განსაზღვრული წესით. მაგალითები: *ციხე, სტაციონარები სულიერად დააგადებულთათვის* და სამხედრო ბანაკები.

ტოტემი - საგანი, მცენარე ან ცხოველი, რომელსაც თაყვანს სცემენ, როგორც საზოგადოების ან სხვა კონკრეტული ჯგუფის მისტიკურ წინაპარს.

ტრადიციული მმართველობა - მმართველობის ტიპი, რომელიც ეფუძნება თაობიდან თაობაზე გადაცემულ ტრადიციულ რწმენა-პრაქტიკას.

ტრაიბალიზმი - ჯგუფური ცხოვრების წესი, რომელიც კარჩაკეტილობითა და გაუცხოებით ხასიათდება. იგი ჩვეულებრივ მტრულადაა განწყობილი სხვა ჯგუფების მიმართ.

ტრანსნაციონალური კორპორაცია - მრავალნაციონ-

dünyadan təcrid olunmuşlar və ciddi müəyyən edilmiş qayda ilə yaşayırlar. Misallar: həbsxana, ruhi xəstələr üçün stasionarlar və hərbi düşərgələr.

Totem əşya, bitki və ya heyvandır ki, ona, cəmiyyətin və ya başqa konkret qrupun mistik əcdadı kimi səcdə edirlər.

Ənənəvi idarəetmə idarəetmənin tipidir ki, nəsildən nəslə ötürülən ənənəvi inam-təcrübəyə əsaslanır.

Traibalizm qrup həyatının qaydasıdır ki, qapalıq və uzaqlaşma ilə xarakterizə olunur. Adətən, başqa qruplara qarşı düşmən yanaşmasını göstərir.

Transmilli korporasiya çoxmilli korporasiyadır ki, bir

ნალური კორპორაცია, რომელსაც აქვს საწარმოები ერთი სახელმწიფოს საზღვრებს გარეთ მსოფლიო არენაზე.

ტრიადა - სამკაციანი ურთიერთობა ან ჯგუფი.

უმინანყოლო მოიჯარადეები - გლეხები, რომლებმაც დაკარგეს უფლება მინაზე; უმინანყოლო გლეხები.

უმსხვერპლო დანაშაული - ისეთი დანაშაული (მაგალითად, აზარტული თამაშები და პროსტიტუცია), რომელსაც ხშირად არ ჰყავს მსხვერპლი (ანუ პირი, რომელიც დაზარალდა ამ ქმედების შედეგად).

უმცირესობის ჯგუფები - ადამიანები, რომლებიც გამოირჩევიან მათ მიმართ არათანასწორი მოპყრობით საზოგადოებაში, რომელშიც ცხოვრობენ და რომლებიც საკუთარ თავს დისკრიმინაციის მსხვერპლად მიიჩნევენ.

უნივერსალიზმი თეორია,

dövlətin sərhədləri kənarında dünya meydanında istehsalatları vardır.

Triada üçnəfərlik əlaqə və ya qrup.

Torpaqsız və susuz icarədarlar kəndlilərdir ki, torpaq hüquqlarını itirmişlər; torpaqsız və susuz kəndlilər.

Qurbansız cinayət elə bir cinayətdir ki (məsələn, qumar oyunları və prostitusiyə), bunun da qurbanları yoxdur (yəni bu əməl nəticəsində zərər çəkmiş şəxs).

Azlıqlar qrupları insanlardır ki, yaşadıkları cəmiyyətdə onlara qarşı qeyri-bərabər yanaşma ilə seçilirlər və onlar özlərini diskriminasiya qurbanları hesab edirlər.

Universalizm nəzəriyyədir ki,

რომლის მიხედვით არსებობს ადამიანთა მეობის განმსაზღვრელი ზოგადი საწყისი, რომელიც ყველასათვის ერთია.

ურბანიზაცია ადამიანების მრავალრიცხოვანი ჯგუფების მიერ სოფლებისა და პატარა ქალაქების მიტოვებისა და დიდ ქალაქებსა და ახლოს მდებარე მეტროპოლიტანურ ტერიტორიებზე დასახლების პროცესი.

ურბანული ანკლავი - მჭიდროდ დასახლებული და სოციალურად ერთგვარი თემი, რომელიც უფრო დიდი და მრავალფეროვანი მეტროპოლიის შემადგენელი ნაწილია.

ურბანული ეკოლოგია - ქალაქების შესწავლისადმი სოციოლოგიური მიდგომა, რომელიც სწავლობს, თუ როგორ არის ურბანული მიწების სოციალური გამოყენება ადამიანების სხვადასხვა ჯგუფს შორის

onun əsasında insanların mənliliyinin müəyyən ümumi başlanğıcı vardır, bud a hamı üçün birdir.

Urbanizasiya insanların çoxsaylı qrupları tərəfindən kəndlərin və balaca şəhərlərin tərk edilməsi və böyük şəhərlərin və yaxınlıqdakı metropoliten ərazilərdə məskunlaşma prosesi.

Urban anklavı sıx məskunlaşmış və sosial cəhətdən bir növ icmadır ki, daha böyük və müxtəlif metropolianın tərkib hissəsidir.

Urban ekologiyası şəhərlərin öyrənilməsinə olan sosioloji yanaşmadır ki, insanların müxtəlif qrupları arasında urban torpaqların sosial istifadəsi necədir və onların fiziki-coğrafi mühit dəyişikliklərinin nəticəsi.

ინტერაქციისა და მათი ფიზიკურ-გეოგრაფიული გარემოს ცვლილების შედეგი.

უტილიტარიზმი - ეთიკური მიმართულება, რომლის მიხედვითაც ადამიანებს სიამოვნების მიღების ბუნებრივი სურვილი ამოძრავებთ. პოლიტიკურ სფეროში უტილიტარიზმი მჭიდროდ უკავშირდება კლასიკურ ლიბერალიზმისა და თავისუფალი ბაზრის იდეოლოგიას.

უტილიტარულობა - გამართლებული ხარჯი, რაიმე მატერიალური მოხმარებით გამოწვეული დაკმაყოფილება.

უტოპია, უტოპიზმი - სიტყვა-სიტყვით იგი იდეალურ ან სრულყოფილ საზოგადოებას ნიშნავს. უტოპიზმი თეორიული პოლიტიკური აზროვნების ფორმაა, რომელიც არსებულ წყობას აკრიტიკებს და იდეალური და სრულ-

Utilitarizm etik istiqamətdir ki, bunun əsasında da insanları zövq almağın təbii istəyi hərəkətə gətirir. Siyasi sahədə utilitarizm klassik liberalizm və azad bazar ideologiyası ilə əlaqələnilir.

Utilitarlıq gerçəkləşdirilmiş xərc, hər hansı bir maddi istifadə ilə yaranmış məmnunluq.

Utopiya, utopizm hərfi mənası ideal və ya tam cəmiyyəti bildirir. Utopizm nəzəri siyasi təfəkkür formasıdır ki, mövcud quruluşu tənqid edir və ideal və tam alternativin yalnız təsviri modelini təklif edir.

ყოფილი ალტერნატივის მხოლოდ წარმოსახვით მოდელს გვთავაზობს.

უცხო - პიროვნება სოციალურ ჯგუფში, რომელთანაც მას (მამაკაცს ან ქალს) პირადი კავშირები არ გააჩნია.

უხილავი რელიგია - შეხედულება, რომლის მიხედვითაც რელიგია სუბიექტურია.

ფარული ფუნქცია - სკოლების ფუნქცია, ასწავლონ ბავშვებს სოციალური უნარ-ჩვევები და დამოკიდებულებები.

ფატალისტური თვითმკვლევლობა - თვითმკვლევლობა იმ მიზნით, რომ ადამიანმა თავი დააღწიოს გარდაუვლად მძიმე მომავალს.

ფორმალური სტრუქტურა - ოფიციალური პოზიციები, ვალდებულებები, წესები და ინსტრუქციები, რომლებიც დაწესებულია ორგანიზაციის ხელმძღვანელთა მიერ.

ფუნდამენტალიზმი - შეხე-

Xarici şəxs onun (kişinin və ya qadının) sosial qrupda şəxsi əlaqələri yoxdur.

Gözəgörünməyən din nəzərdir ki, onun əsasında din subyektivdir.

Gizli funksiya məktəblərin funksiyasıdır ki, uşaqlara sosial vərdiş-bacarıqları və yanaşmaları öyrətsinlər.

Fatalist intihar insanın ağır gələcəkdən yaxa qurtarması məqsədilə intiharıdır.

Formal struktur rəsmi mövqelər, öhdəliklər, qaydalar və təlimatlardır ki, təşkilatın rəhbərləri tərəfindən təsis edilmişdir.

Fundamentalizm elə bir

დუღება იმის შესახებ, რომ რელიგიური სწავლებები და პრინციპები აღარ არსებობს თანამედროვე საზოგადოებებში და საჭიროა მათი აღდგენა და საზოგადოების რელიგიურ სანყისებზე დაბრუნება.

ფუნქციური ინტეგრაცია - შეთანხმება, სადაც სოციალური სისტემის განსხვავებული ნაწილები ისე მჭიდროდაა დაკავშირებული, რომ რაც ხდება ერთში, გავლენას ახდენს მეორეზე.

ქალაქი - ხალხის შედარებითი დიდი, მჭიდრო და მუდმივი დასახლება, სადაც აღამიანებს საკუთარი ხელით არ მოჰყავთ სარჩო.

ქორწინება - ორ ან მეტ ინდივიდს შორის სოციალურად აღიარებული კავშირი, რომელიც სქესობრივ და ეკონომიურ ურთიერთობებთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს მოიცავს.

ქსელი - ურთიერთობათა

nəzərdir ki, dini tədrislər və prinsiplər müasir cəmiyyətdə mövcud deyil və onların bərpası və cəmiyyətin dini başlanğıclarına qayıtmaları vacibdir.

Funksional inteqrasiya razılaşımadır ki, burada sosial sistemin fərqli hissələri elə sıx əlaqədədir ki, bu da birində baş verir, ikinciyə təsir göstərir.

Şəhər camaatın nisbətən böyük, sıx və daimi yaşayış yeridir ki, burada insanlar öz əlləri ilə məhsul yetişdirmirlər.

Nikah iki və ya artıq fərdlər arasında sosial tanınmış ittifaqdır ki, cinsi və iqtisadi əlaqələrlə bağlı öhdəliklərdən ibarətdir.

Şəbəkə bir-biri ilə birbaşa və

ქსელი იმ ადამიანებს შორის, რომლებიც ერთმანეთთან არიან დაკავშირებულნი პირდაპირი თუ არაპირდაპირი კავშირებით კომუნიკაციისა და სხვა მრავალი საშუალებით.

ქსენოფობია - შიში ან სიძულვილი უცხოტომელთა მიმართ; პათოლოგიური სახით გამოვლენილი ეთნოცენტრიზმი.

ღირებულებები

ადამიანების მიერ ურთიერთგაზიარებული ის საზოგადო იდეები, რომლებიც მათ ცუდის და კარგის, სასურველისა და არასასურველის გარჩევაში ეხმარება.

შარიათი ღვთაებრივ გამოცხადებაზე დაფუძნებული ისლამური კანონი, რომლის ძირითადი წყაროებისც ყურანი და ჰადითია.

შედეგზე დაფუძნებული განათლება - საგანმანათლებლო რეფორმის კონცეფცია, რომლის მიხედვით თითოეულ მოსწავლეს უნდა

ya dolayı əlaqələrlə kommunikasiya və başqa çox vasitələrlə insanlar arasında əlaqələr şəbəkəsidir .

Xenofobiya yadellilərə qarşı qorxu və ya nifrət; patoloji şəkildə aşkarlanmış etnosentrizm.

Dəyərlər insanlar tərəfindən qarşılıqlı paylaşılmış həmin ictimai ideyalardır ki, onlara pis və yaxşı, istənilən və istənilməyən fərqləndirilməsində yardım edir.

Şəriət islam qanunudur ki, onun əsas quruluşu Quran və hədislərdir.

Nəticəyə əsaslanmış təhsil təhsil islahatı konsepsiyasıdır ki, onun əsasında hər bir şagird qarşısına konkret məqsədlər qoymalı və onun nailiyyəti bu

დაესახოს კონკრეტ-ული მიზნები და მისი წარმატება განისაზღვროს ამ მიზნების მიღწევის უნარის მიხედვით.

შემთხვევითი მეთოდი - კვლევის მეთოდი, რომელიც დროს ნიმუშის არჩევა იმგვარად ხდება, რომ შესასწავლი პოპულაციის ნებისმიერ წევრს არჩევის თანაბარი შანსი აქვს.

შემთხვევითი ჯგუფი - ჰერბერტ ბლუმერის ცნება. გამოხატავს სპონტანურად შეკრებილ ჯგუფს, რომლის წევრებიც დროებით უთმობენ ყურადღებას რაიმე საგანს ან მოვლენას და მალევე ივიწყებენ მას.

შემოსავალი - ის, რასაც ხალხი გამოიმუშავებს გარკვეული დროის განმავლობაში დასაქმების ან ინვესტირების გზით.

შერეული ოჯახი - ოჯახი, რომელსაც ქმნიან ადამიანები, ვინც უკვე იყვნენ ქორწინებაში და შვილებიც ჰყავთ.

məqsədlərin bacarığına əsasən müəyyənləşdirilməlidir.

Təsadüfi metod tədqiqat metodudur ki, bu zaman nümunənin seçimi elə baş verir ki, öyrəniləsi populyasiyanın istənilən üzvü seçimin bərabər şansına malikdir.

Təsadüfi qrup Herbert Blümerin anlayışıdır. Özbaşına toplanılmış qrupu bildirir ki, onun da üzvləri müvəqqəti diqqəti hər hansı bir əşyaya və ya hadisəyə ayırırlar və onu da tezliklə unudurlar.

Gəlir müəyyən vaxt ərzində işlə təmin olunma və ya investisiya qoyulma yolu ilə camaatın əldə etdiyi.

Qarışıq ailə əvvəllər nikahda olan və övladları da olan insanların yaratdığı bir ailə.

შეფარდებითი სიღუბე - განსხვავება ხალხის მოლოდინსა და მათ ფაქტობრივ პირობებს შორის.

შეძენილი სტატუსი - პიროვნების მიერ ძირითადად პერსონალური ძალისხმევით მიღწეული ნებაყოფლობითი სტატუსი.

შთაბეჭდილებების მართვა - ირვინ ჰოტმანის ტერმინი იმ ძალისხმევის განსასაზღვრად, რასაც ხალხი ახორციელებს იმისათვის, რომ აკონტროლონ, როგორ ხედავენ და ეხმაურებიან მათ სხვები.

შიდა მიგრაცია - ქვეყნის შიგნით ერთი ადგილიდან მეორეში გადაადგილება.

შინაარსის ანალიზი - კვლევის მეთოდი, რომლის საშუალებითაც შესაძლებელია კომუნიკაციის მანიფესტური და ლატენტური შინაარსების სისტემატური ორგანიზება და შეჯამება.

შრომის ბაზარი - სოციალური სტრუქტურა,

Nisbi acınacaqlı vəziyyət xalqın gözləntisi və onların faktiki şərtləri arasında fərq.

Əldə edilmiş status şəxsiyyət tərəfindən əsasən personal səylə əldə edilmiş könüllü status.

Təəssüratların idarəedilməsi İrvin Hofmanın terminidir ki, xalqın necə gördüklərinə və başqalarının onlara necə səsləndiklərinə nəzarəti həyata keçirdiklərini müəyyənləşdirmək üçün.

Daxili miqrasiya ölkənin daxilində bir yerdən ikinciyə yerdəyişmə.

Məzmunun analizi tədqiqat metodudur ki, onun vasitəsilə də kommunikasiyanın manifest və latent məzmunlarının mütəmadi təşkili və yekunlaşdırılması mümkündür.

Əmək bazarı sosial strukturdur ki, xidmətin və

რომელიც მონაწილეობს მომსახურებისა და უნარ-ჩვევების ყიდვა-გაყიდვაში.

შუამავლობა - კონფლიქტის დარეგულირების პროცედურა, რომლის ფარგლებში მესამე მხარე აგვარებს მოლაპარაკების პროცესს და მონაწილეობს პრობლემის მშვიდობიანად დარეგულირებაში.

ჩვეულებრივი ჯგუფი - ჰერბერტ ბლუმერის შემოღებული ცნება. აღნიშნავს კონკრეტული მიზნით შეკრებილ ადამიანებს, რომლებიც დადგენილი ნორმების შესაბამისად იქცევიან.

ცვლადი - ნებისმიერი ფაქტორი, რომელსაც ცვლილება შეუძლია.

ცოდნა - ადამიანების მიერ დროთა განმავლობაში ათვისებული ფაქტებისა და რწმენის ერთობლიობა.

ცხოვრების კურსი - ადამიანის ცხოვრების (დაბადებიდან სიკვდილამდე) საფეხურების სოციალურად

vərdis̄-bacırların alqı-satqısında iştirak edir.

Vəsətət münacışının tənzimlənməsi proseduru ki, bunun çərçivəsində üçüncü tərəf danışıqlar prosesini həll edir və problemin dinc tənzimlənməsində iştirak edir.

Adi qrup Herbert Blyumerin təsis etdiyi anlayışdır. Konkret məqsədlə toplaşmış insanları qeyd edir ki, bunlar da təyin edilən normalara uyğun davranırlar.

Dəyişkən dəyişməqabiliyyətində olan istənilən bir amil.

Bilik insanlar tərəfindən vaxt ərzində mənimsənilmiş faktların və inamların vəhdəti.

Həyat kursu insanın həyatının (doğulduğundan ölümünə qədər) pillələrinin sosial cəhətdən müəyyən

განსაზღვრული თანმიმდევ-
რობა.

ძალა, შესაძლებლობა - მოვლენის, ფორმის ან სოციალური ორგანიზაციის სტრუქტურის განსაზღვრა.

**ძალადობრივი დანა-
შაულები** - დანაშაული, რომელიც გულისხმობს მსხვერპლის წინააღმდეგ ფიზიკური ძალის გამოყენებას, მაგალითად, მკვლელობა, თავდასხმა და გაუპატიურება.

ძალაუფლება - (ა) ადამიანების შესაძლებლობისა და გამოცდილების კონტროლის უნარი, მაშინაც კი, როდესაც ამას სხვები ეწინააღმდეგებიან; (ბ) კონკრეტული მიზნის მიღწევის უნარი.

ძირითადი ქვეყნები - მსოფლიოს სისტემების თეორიის მიხედვით, მდიდარი ინდუსტრიული ქვეყნები, რომლებიც ახორციელებენ მენეჯმენტს, ფინანსირებას და გლობალურ

edilmiş ardıcılığ.

Qüvvə, imkan hadisənin, formanın və ya sosial təşkilatın strukturunun müəyyənləşdirilməsi.

Zorakılıq cinayəti qurbana qarşı fiziki qüvvənin tətbiq edildiyini nəzərdə tutan cinayətdir, məsələn, qətl, hücum və zorlama.

Hökmranlıq (a) insanların imkan və təcrübəsinə nəzarət bacarığı, başqalarının buna qarşı çıxdıqlarında da; (b) konkret məqsədin əldə edilməsi bacarığı.

Əsas ölkələr dünya sistemləri nəzəriyyəsinə əsasən, zəngin sənayesi olan ölkələrdir ki, bunlar da texniki tərəfdən menecmenti, maliyyələşdirməni və global istehsalı təmin edirlər.

წარმოებას ტექნიკური მხრით უზრუნველყოფენ.

წარმომადგენლობითი დემოკრატია - დემოკრატიული სისტემა, რომელშიც ხალხი უშუალოდ არ აკეთებს პოლიტიკურ არჩევანს, არამედ ირჩევს საჯარო მოხელეებს.

წარმომავლობითი სტატუსი - ხალხისთვის სხვების მიერ მინიჭებული სტატუსი.

წარმოშობის ოჯახი - მკვიდრი ოჯახი, რომელშიც შედიან დედ-მამა და და-ძმა.

წეს-ჩვეულებები - ყოველდღიურ ყოფაში გამჭადარი ჩვევები.

ჭორი - დაუდასტურებელი ამბავი, რომელიც ერთი ადამიანიდან მეორეს გადაეცემა და უტყუარ ფაქტად მიიჩნევა, მიუხედავად იმისა, რომ მისი პირველწყარო ბუნდოვანი ან უცნობია.

ხუნტა - როგორც წესი, ხუნტას წარმომადგენს სამხედროთა ჯგუფი, რომელიც ძალაუფლებას რევო-

Heyəti demokratiya demokratiyanın sistemidir ki, bunda da xalq birbaşa siyasi seçimini etmir, bunu ictimai məmurlar seçirlər.

Mənsubiyyət statusu xalq üçün başqaları tərəfindən verilən status.

Ailə mənşəyi buna ata-ana və bacı-qardaş daxildirlər.

Adət-ənənələr gündəlik məişətdə bərqərar olmuş adətlər.

Şaiyə təsdiq olunmamış əhvalatdır ki, bir insandan başqasına verilir və inkaredilməz fakt hesab edilir, baxmayaraq ki, onun ilkin mənbəsi qarışıq və ya naməlumdur.

Cunta bir qayda olaraq, cuntanı hərbcilər qrupu təqdim edir ki, bu da hakimiyyəti inqilab və ya silahlı çevriliş

ლუციის ან შეიარაღებული გადატრიალების გზით იგდებს ხელში.

ჯგუფი - ვინმეს, ან რაიმე მოვლენის გარშემო დროებით შეკრებილი ადამიანები, რომლებიც გავლენას ახდენენ ერთმანეთზე.

ჯგუფური აზროვნება - ჯგუფის წევრების ტენდენცია, დაკარგონ კრიტიკული, ინდივიდუალური ფიქრის შესაძლებლობა იმ ღირებულების გამო, რასაც ისინი ერთმანეთის მიმართ სოლიდარობას ანიჭებენ.

ჯიჰადი - „წმინდა ომი“, უფრო ზუსტად, „საღვთო ბრძოლა“ ან „ძალისხმევა“, რაც ნიშნავს ისლამური იდეალებისადმი უსაზღვრო, ყოვლისმომცველ ერთგულებას.

ჰეგემონია - როგორც პოლიტიკური ტერმინი გულისხმობს ამა თუ იმ სისტემის ერთ-ერთი ელემენტის უპირატესობას ყველა დანარჩენთან შედარებით.

yolu ilə əlinə keçirir.

Grup kiminsə və ya hər hansı bir hadisənin ətrafında müvəqqəti toplaşmış insanlardır ki, onlar bir-birinə təsir göstərirlər.

Grup düşüncəsi qrup üzvlərinin tendensiyasıdır ki, onların bir-birinə qarşı həmrəylik verdikləri dəyərlərinə görə tənqidi, fərdi fikir imkanını itirsinlər.

Cihad “Müqəddəs müharibə” daha dəqiq desək “ilahi mübarizə” və ya “səydir” ki, bu da islam ideallarına olan sonsuz, hərtərəfli sədaqəti bildirir.

Gegemoniya siyasi termin kimi bu və ya digər sistemin elementlərindən qalan digərlərinə nisbətən birinin üstünlüyünü nəzərdə tutur.

ჰიბრიდულობა - სოციალური და კულტურული, აღრევის მდგომარეობა.

ჰიპერურბანიზაცია - ქალაქების ზრდის დონე, რომელიც აფერხებს ინდუსტრიული და ეკონომიკური ზრდის სხვა ფორმებს და ინვესს საყოველთაო უმუშევრობას და სახელმწიფო სამსახურებში თანამშრომელთა სიჭარბეს.

ჰიპოთეზა - საცდელი დებულება, რომელიც წინასწარმეტყველებს, რა ურთიერთგავლენა ან კავშირი ექნება ორ ან მეტ ცვლადს.

ჰომოგენიზაცია - გაერთოვანება; ყველა მხარისა თუ შემადგენელი ნაწილის (ქვეყნების) ტენდენცია დაემგვანონ ან გაიგივდნენ ერთმანეთთან.

Hibridlik sosial və mədəni qarışıq vəziyyətdir.

Hiperurbanizasiya şəhərlərin artım səviyyəsidir ki, sənaye və iqtisadi artımın başqa formalarına mane olur və ümumi işsizliyə və dövlət xidmətində əməkdaşların sıxlığına səbəb olur.

Hipoteza sınaqdır ki, iki və ya artıq dəyişkən arasında hansı qarşılıqlı təsirin olacağını əvvəlcədən proqnozlaşdırır.

Homogenizasiya uniformlaşdırmadır; hər tərəfin və ya tərkib hissənin (ölkələrin) tendensiyasıdır ki, bir-birinə bənzəsinlər və ya eyniləşsinlər.